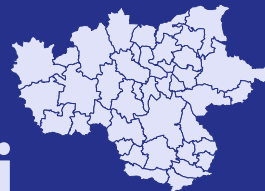


Statystyczny obraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.



Statistical Picture of the Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolis in 2017



Katowice 2018

100 lat
GUS



Urząd Statystyczny
w Katowicach

Statystyczny obraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.

Statistical Picture of the Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolis in 2017

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Katowicach. Śląski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Katowice. Śląski Centre for Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Małgorzata Góralczyk, Elżbieta Panasiuk, Michał Przybyła

Kierujący

Supervisor

Ilona Żurek

Prace redakcyjne

Editorial work

Małgorzata Góralczyk

Tłumaczenie

Translation

Paulina Kozłowska

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Piotr Porwisz, Iwona Więcek

Projekt okładki

Cover design

Piotr Porwisz

Fotografie

Photos

Piotr Porwisz

ISBN 978-83-89641-90-8 (książka) (*book*)

ISBN 978-83-89641-91-5 (forma elektroniczna on-line) (*on-line*)

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on the website

katowice.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data - please indicate the source

Druk

Print

Urząd Statystyczny w Katowicach, ul. Owocowa 3, 40-158 Katowice

Statistical Office in Katowice, Owocowa 3, 40-158 Katowice

tel. 32 779 12 19, poligrafiaKCE@stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Przekazuję Państwu folder „Statystyczny obraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2017 r.”, zawierający zestaw danych statystycznych dla pierwszej w kraju Metropolii, utworzonej w województwie śląskim, która oficjalnie rozpoczęła swoją działalność w roku bieżącym.

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia (GZM) to obszar utworzony 1 lipca 2017 r. Rozporządzeniem Rady Ministrów, na podstawie ustawy o związku metropolitalnym w województwie śląskim. Celem metropolitalnej integracji 41 gmin członkowskich jest zwiększenie atrakcyjności i konkurencyjności utworzonego obszaru, a tym samym poprawa jakości życia jego mieszkańców.

W opracowaniu zaprezentowano w formie graficzno-tabelarycznej potencjał społeczno-gospodarczy Metropolii na tle województwa i kraju oraz zróżnicowanie wewnętrzne wybranych zjawisk. W publikacji wykorzystano materiały Urzędu Metropolitalnego dotyczące powstania, organizacji i priorytetów strategicznych Metropolii. Folder w polsko-angielskiej wersji językowej dostępny jest również na stronie internetowej Urzędu katowice.stat.gov.pl.

Wyrażam nadzieję, że wydawnictwo przybliży Państwu obraz nowo utworzonej Metropolii, a także przyczyni się do promocji zarówno tego obszaru jak i zasobów informacyjnych statystyki publicznej.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Katowicach


AURELIA HETMAŃSKA

Katowice, wrzesień 2018 r.

PREFACE

I would like to present you the brochure “Statistical Picture of the Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolis in 2017”, containing a set of statistical information for the first Metropolis in the country, created in śląskie voivodship, which officially started its activity this year.

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolis (GZM) is an area established on 1 July 2017 by the Regulation of the Council of Ministers, based on the act on the metropolitan union in śląskie voivodship. The aim of metropolitan integration of 41 member gminas is to increase the attractiveness and competitiveness of the created area and thus improve the quality of life of its inhabitants.

The study presents in a graphical and tabular form the socio-economic potential of the Metropolis against the background of the voivodship and the country, and internal diversity of selected phenomena. The publication uses the materials of the Metropolitan Office concerning the creation, organisation and strategic priorities of the Metropolis. The brochure in the Polish-English language version is also available on the website of the Office katowice.stat.gov.pl.

I hope that the publication will bring you closer to the image of the newly created Metropolis, and will also contribute to the promotion of this area as well as the information resources of official statistics.

Director
of the Statistical Office in Katowice


AURELIA HETMAŃSKA

Katowice, September 2018

SPIS TREŚCI

CONTENTS

- 3** Przedmowa
Preface
- 5** Kalendarium GZM
GZM calendar
- 6** Cel. Zadania. Strategia GZM
Objective. Tasks. GZM strategy
- 7** Potencjał GZM
GZM potential
- 8** GZM na tle województwa i kraju
GZM against the background of the voivodship and the country
- 10** Powierzchnia. Podział administracyjny
Area. Administrative division
- 12** Ludność. Procesy demograficzne
Population. Demographic processes
- 18** Środowisko
Environment
- 22** Rynek pracy
Labour market
- 26** Infrastruktura. Mieszkania
Infrastructure. Dwellings
- 30** Kultura. Turystyka
Culture. Tourism
- 34** Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
Health care and social welfare
- 38** Finanse publiczne
Public finance
- 42** Podmioty gospodarki narodowej
Entities of the national economy
- 46** GZM na tle wybranych obszarów metropolitalnych w Polsce
GZM against the background of the selected metropolitan areas in Poland
- 48** Droga do metropolii
Road to the metropolis

W opracowaniu wykorzystano materiały Urzędu Metropolitalnego w Katowicach dotyczące m.in. powstania, organizacji i priorytetów strategicznych Metropolii. Ze względu na okolicznościowy i poglądowy charakter wydawnictwa, pominięto w nim uwagi i notki dotyczące metodyki oraz zastosowano zaokrąglenia danych.

The study used materials from the Metropolitan Office in Katowice regarding i.a. creation, organization and strategic priorities of the Metropolis. Due to the occasional and illustrative nature of the publication, comments and notes on the methodology were omitted and rounding of data was used.

KALENDARIUM GZM

GZM CALENDAR

2017

10 I

Projekt ustawy metropolitalnej trafia do Sejmu.
The draft act on the metropolitan union goes to the Sejm.

9 III

Uchwalenie ustawy o związku metropolitalnym w województwie śląskim.
Adoption of the act on the metropolitan union in śląskie voivodship.

16 III

Ustawa o związku metropolitalnym w województwie śląskim przyjęta przez Senat.
The act on the metropolitan union in śląskie voivodship adopted by the Senate.

4 IV

Ustawa podpisana przez Prezydenta RP.
The act signed by President RP.

11 IV - 11 V

Konsultacje społeczne w 42 gminach.
Public consultations in 42 gminas.

29 V

Uchwała Rady Miasta Katowice o złożeniu do MSWiA wniosku o utworzenie związku metropolitalnego.
Resolution of the Katowice City Council on the submission an application for the establishment of the metropolitan union to the Ministry of the Interior and Administration.

26 VI

Rozporządzenie RM w sprawie utworzenia związku metropolitalnego pn. „Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia”.
The Regulation of the Council of Ministers on the establishment of the metropolitan union under the name „Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia”.

1 VI

Utworzenie związku metropolitalnego, rozpoczęcie wykonywania obowiązków przez Pełnomocnika ds. utworzenia związku metropolitalnego Prezydenta Miasta Katowice.
Establishment of the metropolitan union, commencement of duties by the Plenipotentiary for the establishment of the metropolitan union of the President of the City of Katowice.

1 VII - 15 VIII

Opracowanie projektów pierwszego budżetu, Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz Statutu Metropolii.
Preparation of the first draft budget, the Multiannual Financial Forecast and the Statute of the Metropolis.

29 VIII - 12 IX

Pierwsza sesja Zgromadzenia GZM.
The first session of the GZM Assembly.

12 IX

Wybór Przewodniczącego Zgromadzenia i Zarządu; uchwalenie budżetu GZM na rok 2017 oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2017-2020; przyjęcie projektu Statutu.
Election of the Chairman of the Assembly and the Executive Board; adoption of the GZM budget for 2017 and the Multiannual Financial Forecast for 2017-2020; adoption of the draft of the Statute.

12 IX - 31 XII

Tworzenie Urzędu Metropolitalnego.
Creating of the Metropolitan Office.

2018

1 I

Rozpoczęcie realizacji ustawowych zadań.
Beginning of the implementation of statutory tasks.

16 II

Przyjęcie Statutu związku metropolitalnego GZM.
Adoption of the statute of the GZM metropolitan union.

CEL. ZADANIA. STRATEGIA GZM

OBJECTIVE. TASKS. GZM STRATEGY

STRATEGICZNY CEL POLITYKI GZM STRATEGIC OBJECTIVE OF THE GZM POLICY

przekształcić dawny Górnośląski Okręg Przemysłowy w atrakcyjny osiedleńczo, zielony region metropolitalny UE

transform the former Upper-Silesian Industrial District into an attractive for settling down, green EU metropolitan region

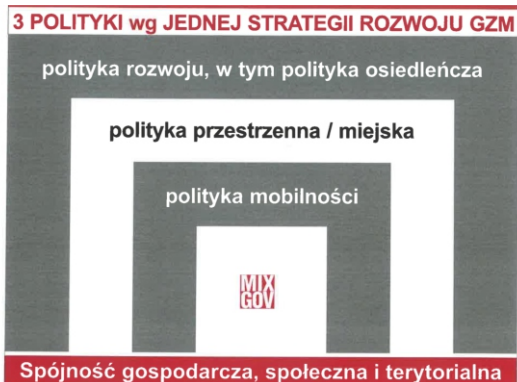
Warunek celu: partnerstwo UE, RP, GZM i śląskich jednostek samorządu terytorialnego

Term of the objective: partnership between the UE, RP, GZM and Silesian local government units

Zadania własne (m.in.):

Own tasks (i.a.):

- kształtowanie ładu przestrzennego
shaping of spatial order
- rozwój społeczno-gospodarczy obszaru GZM
socio-economic development of the GZM area
- integracja i rozwój publicznego transportu zbiorowego
integration and development of collective public transport
- metropolitalne przewozy pasażerskie
metropolitan passenger transport
- współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku
cooperation in determining the course of national and regional roads in the area of the union
- promocja związku metropolitalnego i jego obszaru
promotion of the metropolitan union and its area



MIX GOV - współdziałanie władz samorządowych
MIX GOV - cooperation of local government authority

oraz **koordynacja lub realizacja powierzonych zadań w zakresie działalności:**
and the coordination or implementation of the tasks assigned in the field of activity of:

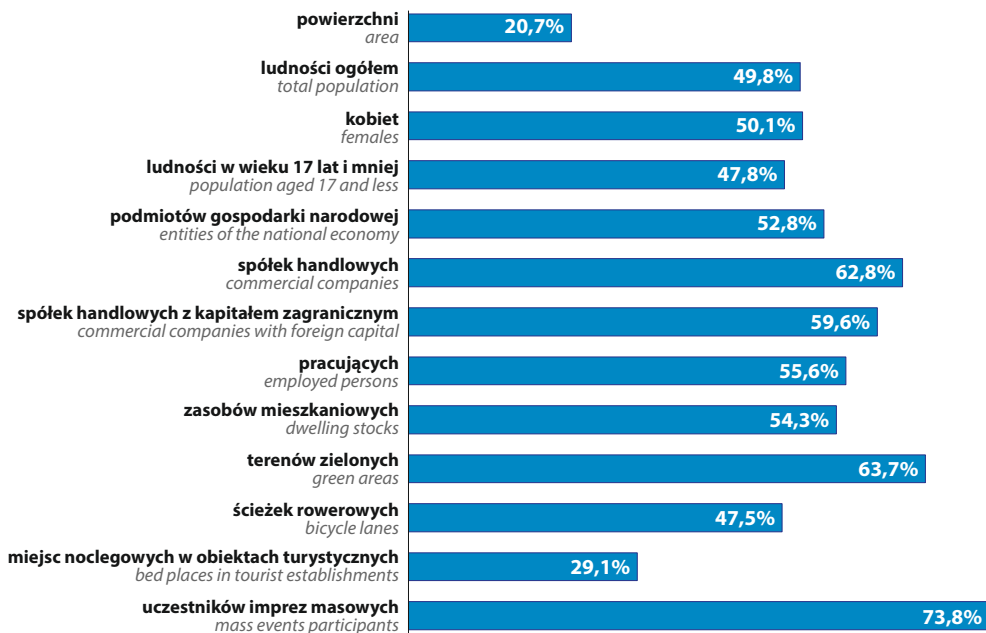
samorządów gmin i powiatów, związku międzygminnego, administracji rządowej, unijno-polskiej administracji zarządzającej funduszami programowej pomocy UE
gminas and powiats' governments, inter-gmina association, government administration, the EU-Polish administration managing EU aid programme funds

POTENCJAŁ GZM

GZM POTENTIAL

GZM W SKALI WOJEWÓDZTWA KONCENTRUJE

ON THE VOIVODSHIP SCALE GZM CONCENTRATES



pierwsza metropolia w kraju
the first metropolis in the country



potencjał gospodarczy
economic potential



dobra dostępność transportowa
good transport accessibility



atrakcyjne tereny inwestycyjne
attractive investment areas



szerokie możliwości dla rozwoju biznesu i innowacji
wide opportunities for business and innovation development



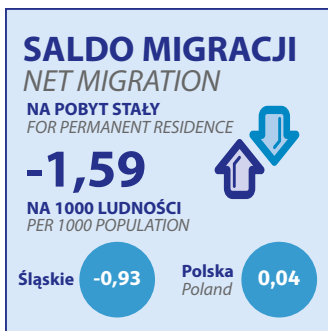
**wydarzenia ekonomiczne, kulturalne i sportowe
rangi krajowej i międzynarodowej**
*economic, cultural and sport events
at national and international level*



atrakcje turystyczne, dostępność terenów zielonych i rekreacji
tourist attractions, availability of green areas and recreation

GZM NA TLE WOJEWÓDZTWA I KRAJU

GZM AGAINST THE BACKGROUND OF THE VOIVODSHIP AND THE COUNTRY



ZASOBY MIESZKANIOWE DWELLING STOCKS

422

MIESZKANIA NA 1000 LUDNOŚCI
DWELLINGS PER 1000 POPULATION



Śląskie

387

Polska
Poland

376

SIEĆ KANALIZACYJNA SEWAGE SYSTEM

233 km

NA 100 KM²
PER 100 KM²



Śląskie

132

Polska
Poland

50

OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

WASTEWATER TREATMENT
PLANTS

89,9%

KORZYSTAJĄCY W % OGÓLEM
BENEFICIARIES IN % OF TOTAL



Śląskie

80,8%

Polska
Poland

73,6%

DOCHODY REVENUE

5072 zł

OGÓLEM BUDŻETU NA 1 MIESZKAŃCA
TOTAL BUDGET PER CAPITA



Śląskie

4774

Polska
Poland

4938

URBANIZACJA URBANIZATION

93,8%

LUDNOŚCI MIEJSKIEJ
URBAN POPULATION



Śląskie

76,9%

Polska
Poland

60,1%

OBCIĄŻENIE DEMOGRAFICZNE AGE DEPENDENCY

64,5

LICZBA OSÓB W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM
NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM
NUMBER OF PERSONS AT NON-WORKING AGE
PER 100 PERSONS AT WORKING AGE



Śląskie

63,8

Polska
Poland

63,4

WYDATKI EXPENDITURES

5074 zł

OGÓLEM BUDŻETU NA 1 MIESZKAŃCA
TOTAL BUDGET PER CAPITA



Śląskie

4787

Polska
Poland

4958

WYDATKI INWESTYCYJNE CAPITAL EXPENDITURES

11,3%

W % OGÓLEM WYDATKÓW
IN % OF TOTAL EXPENDITURES



Śląskie

12,1%

Polska
Poland

13,4%

WYDATKI NA DROGI PUBLICZNE EXPENDITURES ON PUBLIC ROADS

4,4%

W % OGÓLEM WYDATKÓW
IN % OF TOTAL EXPENDITURES



Śląskie

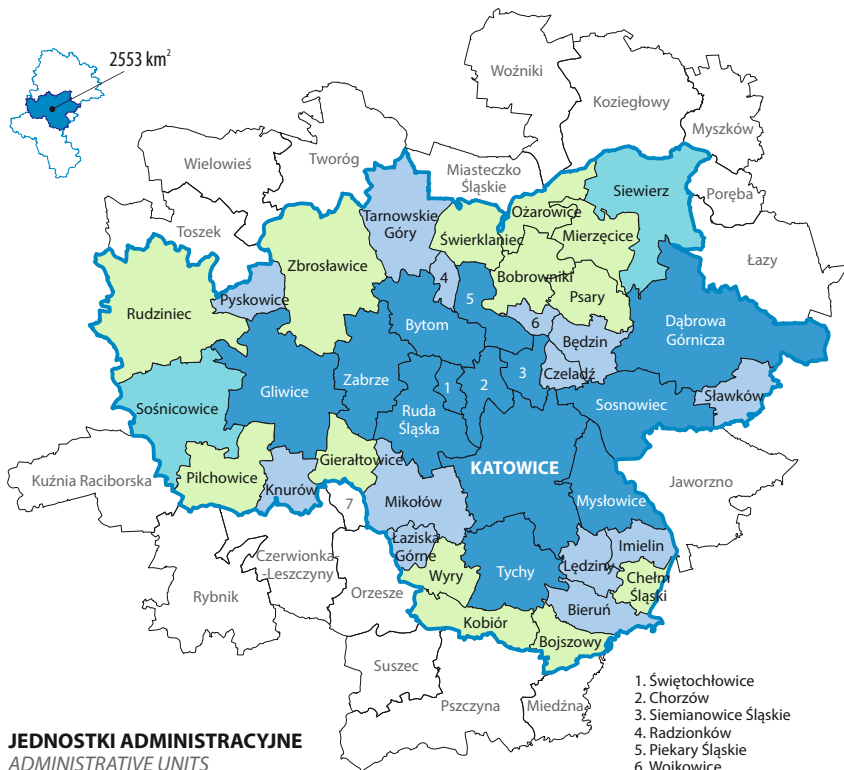
5,4%

Polska
Poland

6,5%

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION



JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE ADMINISTRATIVE UNITS

miasta na prawach powiatu
cities with powiat status **13**

gminy
gminas

miejskie
urban **13**

miejsko-wiejskie
urban-rural **2**

wiejskie
rural **13**

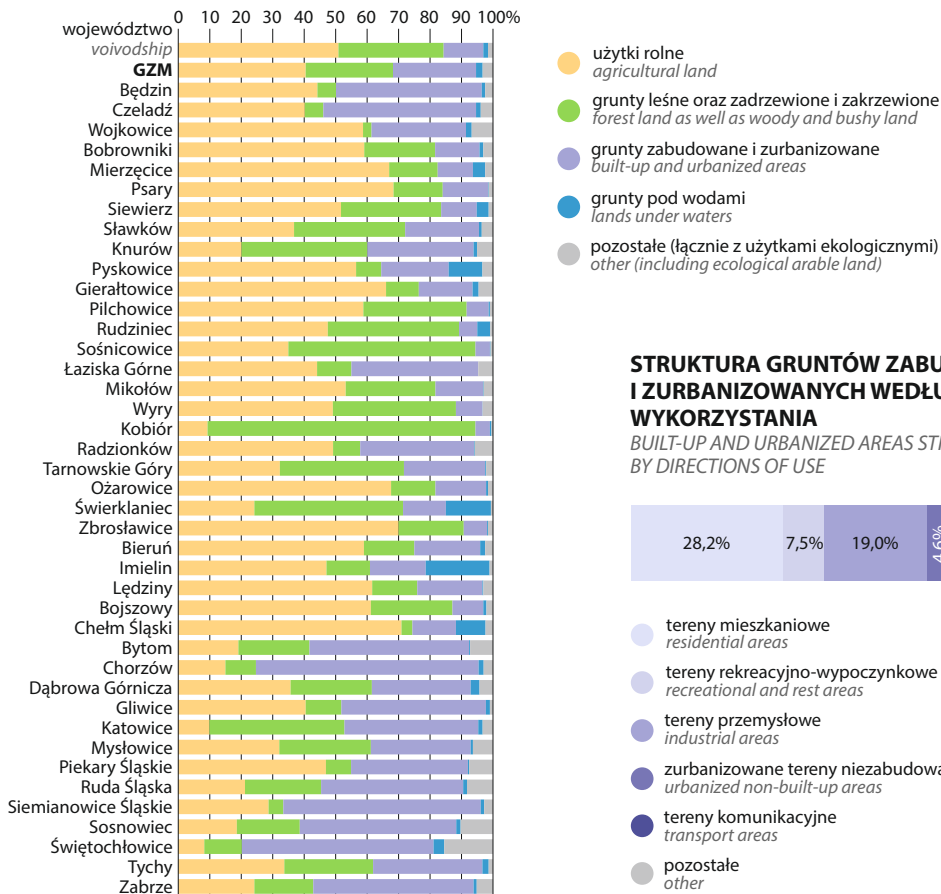
gminy graniczące z GZM
na obszarze województwa śląskiego
gminas bordering with GZM
in the area of śląskie voivodship

1. Świętochłowice
2. Chorzów
3. Siemianowice Śląskie
4. Radzionków
5. Piekary Śląskie
6. Wojkowie
7. Ornontowice

Będzin	37 km ²
Czeladź	16
Wojkowie	13
Bobrowniki	52
Mierzęcice	49
Psary	46
Siewierz	114
Sławków	37
Knurów	34
Pyskowice	31
Gieraltowice	38
Pilchowice	70
Rudzinek	159
Sońcivicze	116
Łaziska Górne	20
Mikołów	79
Wyrzy	35
Kobiór	48
Radzionków	13
Tarnowskie Góry	84
Ożarówice	46
Świerklaniec	45
Zbrosławice	148
Bieruń	40
Imielin	28
Lędziny	32
Bojszowy	35
Chelmski Śląski	23
Bytom	69
Chorzów	33
Dąbrowa Górnicza	189
Gliwice	134
Katowice	165
Mysłowice	66
Piekary Śląskie	40
Ruda Śląska	78
Siemianowice Śląskie	25
Sosnowiec	91
Świętochłowice	13
Tychy	82
Zabrze	80

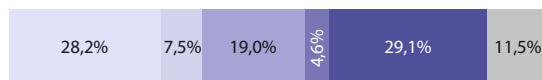
STRUKTURA POWIERZCHNI WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA

AREA STRUCTURE BY DIRECTIONS OF USE



STRUKTURA GRUNTÓW ZABUDOWANYCH I ZURBANIZOWANYCH WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA

BUILT-UP AND URBANIZED AREAS STRUCTURE BY DIRECTIONS OF USE



- tereny mieszkaniowe
residential areas
- tereny rekreacyjno-wypoczynkowe
recreational and rest areas
- tereny przemysłowe
industrial areas
- zurbanizowane tereny niezabudowane
urbanized non-built-up areas
- tereny komunikacyjne
transport areas
- pozostałe
other

LUDNOŚĆ. PROCESY DEMOGRAFICZNE

POPULATION. DEMOGRAPHIC PROCESSES

Stan w dniu 31 XII
As of 31 XII

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Ludność ogółem <i>Total population</i>	Kobiety na 100 mężczyzn <i>Females per 100 males</i>		Ludność w wieku do 17 lat <i>Population aged up to 17</i>	Ludność w wieku 65 lat i więcej <i>Population aged 65 and more</i>
		w tym kobiety <i>of which females</i>			
Województwo <i>Voivodship</i>	4548180	2355267	107	770744	816757
GZM <i>GZM</i>	2266308	1179390	109	368748	422799
Będzin	57343	30158	111	9176	11275
Czeladź	31901	16766	111	4758	6575
Wojkowice	8984	4705	110	1332	1712
Bobrowniki	11921	6253	110	1962	2357
Mierzęcice	7691	3956	106	1300	1379
Psary	12046	6295	109	2044	2329
Siewierz	12390	6443	108	2108	2249
Sławków	7040	3690	110	1198	1282
Knurów	38594	19881	106	7054	6417
Pyskowice	18417	9591	109	2896	3177
Gierałtowiec	12009	6200	107	2404	1971
Pilchowice	11838	6068	105	2283	1792
Rudziniec	10655	5451	105	1779	1757
Sośnicowice	8821	4597	109	1521	1417
Łaziska Górne	22390	11504	106	4087	3378
Mikołów	40423	21021	108	7520	6880
Wryy	8087	4116	104	1770	1037
Kobiór	4898	2475	102	933	761
Radzionków	16798	8615	105	2767	3033
Tarnowskie Góry	61262	31829	108	10370	11618

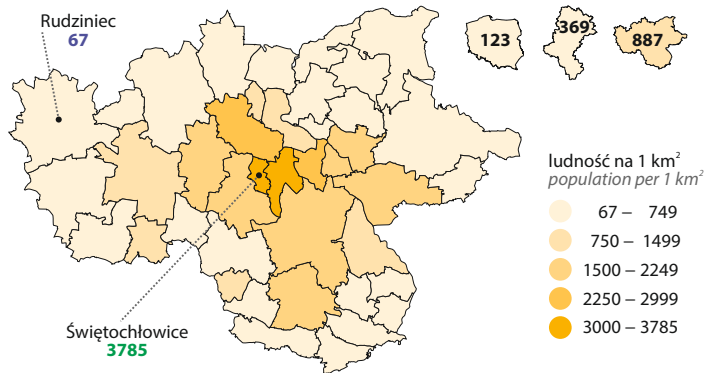
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Ludność ogółem <i>Total population</i>		Kobiety na 100 mężczyzn <i>Females per 100 males</i>	Ludność w wieku do 17 lat <i>Population aged up to 17</i>	Ludność w wieku 65 lat i więcej <i>Population aged 65 and more</i>
		w tym kobiety <i>of which females</i>			
Ożarówce	5715	2939	106	1000	995
Świerklaniec	12069	6174	105	2192	1922
Zbrosławice	16001	7995	100	2686	2710
Bieruń	19639	9895	102	3700	2580
Imielin	9052	4632	105	1820	1366
Lędziny	16819	8460	101	3253	2254
Bojszowy	7795	3985	105	1647	1022
Chełm Śląski	6245	3246	108	1162	1023
Bytom	168394	87993	109	26750	32149
Chorzów	109021	57161	110	18597	20928
Dąbrowa Górnicza	121121	63094	109	18846	22649
Gliwice	181309	93914	107	29297	34762
Katowice	296262	155391	110	43521	62023
Mysłowice	74647	38603	107	13222	12084
Piekary Śląskie	55652	28985	109	9094	10090
Ruda Śląska	138578	71580	107	24516	23473
Siemianowice Śląskie	67523	35329	110	10945	12936
Sosnowiec	204013	107504	111	29317	42220
Świętochłowice	50385	26153	108	8467	9261
Tychy	128211	66460	108	22126	21990
Zabrze	174349	90283	107	27328	31966

LUDNOŚĆ. PROCESY DEMOGRAFICZNE

POPULATION. DEMOGRAPHIC PROCESSES

GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA

POPULATION DENSITY

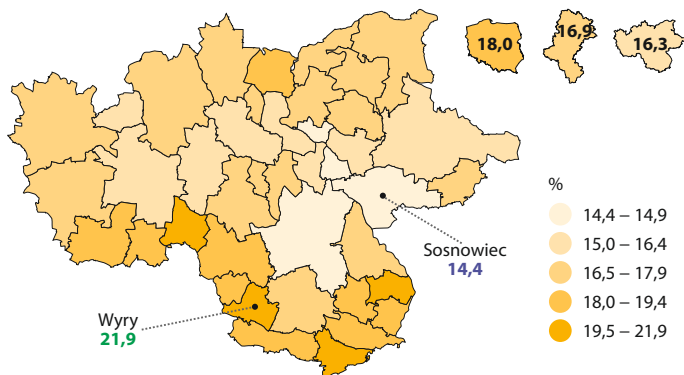


W 2017 r. obszar GZM zamieszkiwało 2266,3 tys. osób, tj. 49,8% ogółu ludności województwa śląskiego i 5,9% ludności kraju. Wśród ludności obszaru metropolitalnego przeważały kobiety, które stanowiły 52,0% mieszkańców.

In 2017, the GZM area was inhabited by 2266.3 thous. persons, i.e. 49.8% of the total population of śląskie voivodship and 5.9% of the total population of the country. The population of the metropolitan area was dominated by women, which accounted for 52.0% of the inhabitants.

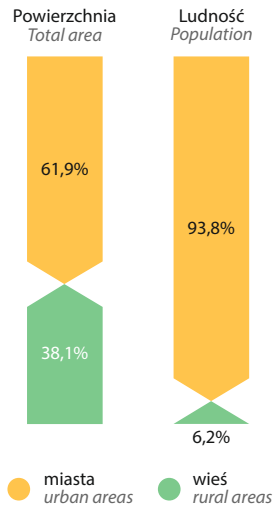
UDZIAŁ LUDNOŚCI W WIEKU DO 17 LAT

SHARE OF POPULATION AGED UP TO 17



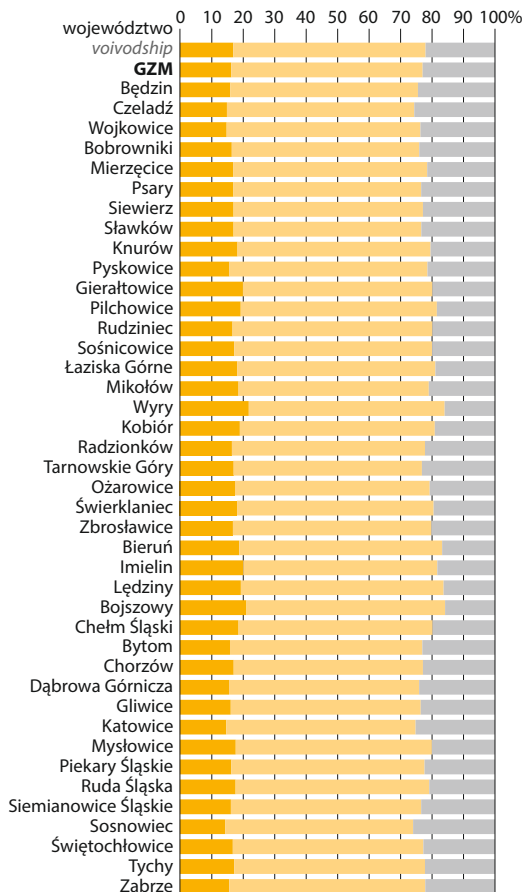
POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ

TOTAL AREA AND POPULATION



STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU

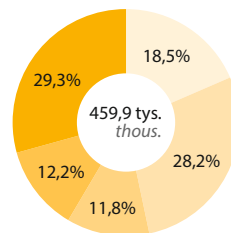
POPULATION STRUCTURE BY ECONOMIC AGE GROUPS



● przedprodukcyjny / pre-working
● produkcyjny / working
● poprodukcyjny / post-working

LUDNOŚĆ W WIEKU 3-24 LATA WEDŁUG EDUKACYJNYCH GRUP WIEKU

POPULATION AGED 3-24 BY EDUCATIONAL AGE GROUPS



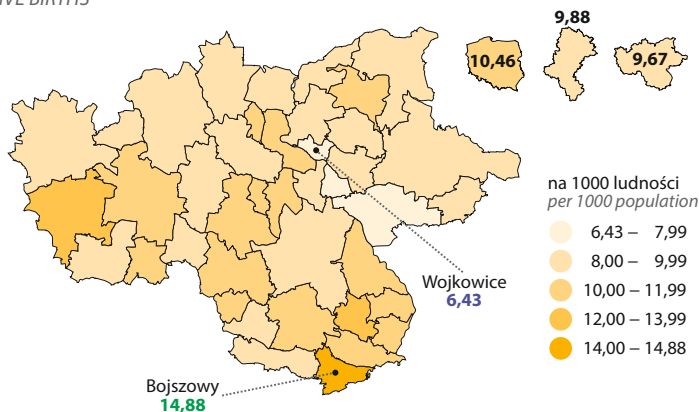
● 3-6 lat – wychowanie przedszkolne / 3-6 years – pre-primary education
● 7-12 – kształcenie na poziomie podstawowym / education at the primary level
● 13-15 – kształcenie na poziomie gimnazjalnym / education at the lower secondary level
● 16-18 – kształcenie na poziomie ponadgimnazjalnym / education at the upper secondary level
● 19-24 lata – kształcenie w szkołach wyższych / 19-24 years – education in higher education institutions

LUDNOŚĆ. PROCESY DEMOGRAFICZNE

POPULATION. DEMOGRAPHIC PROCESSES

URODZENIA ŻYWE

LIVE BIRTHS



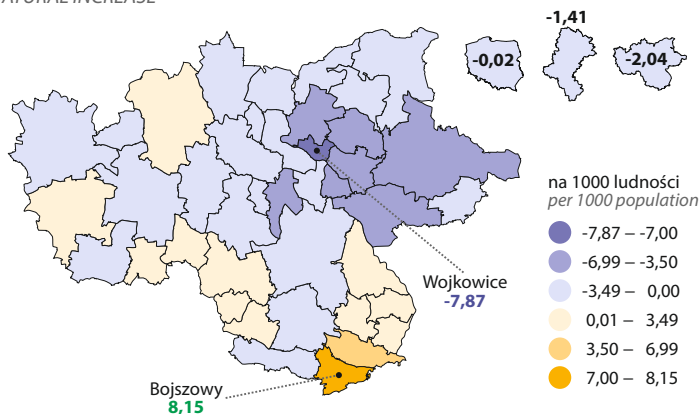
W 2017 r. na obszarze metropolitalnym odnotowano 22,0 tys. urodzeń żywych, co stanowiło 48,8% wszystkich urodzeń w województwie śląskim.

Najwyższy współczynnik urodzeń na 1000 ludności odnotowały gminy: Bojszowy, Łędziny i Sośnicowice.

In 2017, the metropolitan area recorded 22.0 thous. live births, which accounted for 48.8% of all births in śląskie voivodship. The highest birth rate per 1000 population was recorded by gminas: Bojszowy, Łędziny and Sośnicowice.

PRZYROST NATURALNY

NATURAL INCREASE



Liczba zgonów w ciągu roku przewyższała liczbę urodzeń i wyniosła 26,6 tys.

(51,8% ogółu zgonów w województwie). Współczynnik zgonów na 1000 ludności ukształtował się na poziomie 11,72.

Największą umieralność odnotowały: Czeladź, Wojkowice i Chorzów.

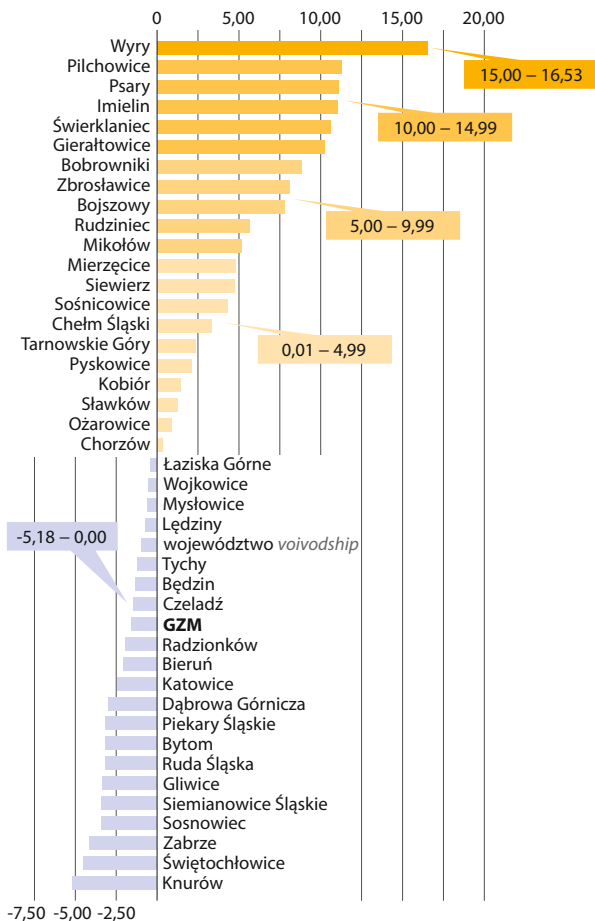
The number of deaths during the year exceeded the number of births and amounted to 26.6 thous. (51.8% of total deaths in the voivodship).

The mortality rate per 1000 population was at the level of 11.72.

The highest mortality was recorded in Czeladź, Wojkowice and Chorzów.

SALDO MIGRACJI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI

NET MIGRATION FOR PERMANENT RESIDENCE PER 1000 POPULATION



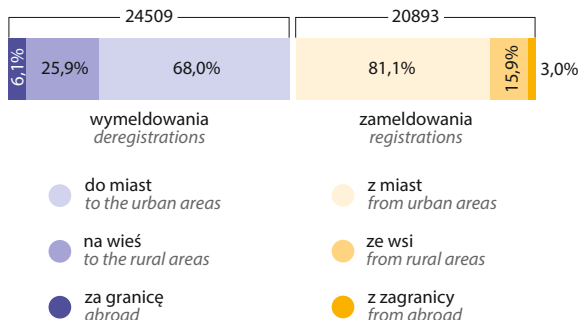
W 2017 r. na obszarze GZM zawarto 11,0 tys. małżeństw, co stanowiło 49,0% wszystkich małżeństw zawartych w województwie. Na 1000 ludności przypadało 4,8 nowo zawartych małżeństw. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców - najwyższy wskaźnik odnotowano w Mikołowie (7,1), Bieruniu (6,1) i Knurowie (6,0), najniższy w Wojkowicach (3,1) i Sławkowie (3,5).

In 2017, 11.0 thous. marriages were contracted in the GZM area, which accounted for 49.0% of all marriages contracted in the voivodship.

There were 4.8 new marriages per 1000 population. Calculated per 1000 inhabitants - the highest rate was recorded in Mikołów (7.1), Bieruń (6.1) and Knurow (6.0), the lowest rate in Wojkowice (3.1) and Sławków (3.5).

MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE

INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION



ŚRODOWISKO

ENVIRONMENT

Stan w dniu 31 XII
As of 31 XII

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem <i>Population connected to wastewater treatment plants in % of total population</i>	Odpady komunalne zmieszane zebrane ogółem w tys. t ³ <i>Total mixed municipal waste collected in thous. t</i>	Powierzchnia parków, zieleni i terenów zieleni osiedlowej <i>The area of parks, lawns and green areas of the housing estate</i>		Lesistość w % <i>Forest cover in %</i>
			w % powierzchni ogółem <i>in % of the total area</i>	na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>	
Województwo <i>Voivodship</i>	80,8	1026,8	0,73	19,86	32,0
GZM <i>GZM</i>	89,9	551,6	2,25	25,41	25,3
Będzin	88,2	15,9	5,41	35,25	4,5
Czeladź	80,9	10,9	6,18	31,74	1,2
Wojkowice	67,7	3,6	1,89	26,89	2,0
Bobrowniki	53,6	4,1	0,93	40,04	21,5
Mierzęcice	52,0	2,7	0,00	0,00	14,9
Psary	1,8	4,0	0,03	1,16	14,3
Siewierz	33,1	3,0	0,04	3,65	31,2
Sławków	93,8	2,7	0,16	8,44	39,6
Knurów	90,1	10,6	2,44	21,46	37,2
Pyskowice	91,0	4,6	2,03	34,12	5,1
Gierałtów	89,5	1,9	0,22	6,99	9,9
Pilchowice	25,5	1,2	0,10	6,17	30,8
Rudziniec	6,4	3,5	0,02	2,50	37,8
Sośnicowice	53,1	2,2	0,04	5,52	57,5
Łaziska Górne	90,9	6,8	3,12	28,01	10,0
Mikołów	94,2	10,6	0,74	14,51	27,1
Wry	64,5	1,5	0,05	2,25	37,8
Kobiór	93,9	0,8	0,10	9,55	81,8
Radzionków	95,9	3,7	4,82	37,87	0,1
Tarnowskie Góry	87,6	13,6	3,25	44,42	36,2

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem <i>Population connected to wastewater treatment plants in % of total population</i>	Odpady komunalne zmieszane zebrane ogółem w tys. t ^a <i>Total mixed municipal waste collected in thous. t</i>	Powierzchnia parków, zieleniec i terenów zieleni osiedlowej <i>The area of parks, lawns and green areas of the housing estate</i>		Lesistość w % <i>Forest cover in %</i>
			w % powierzchni ogółem <i>in % of the total area</i>	na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>	
Ożarówce	54,6	1,4	0,02	1,75	12,8
Świerklaniec	36,6	2,8	3,76	138,87	43,4
Zbrośławice	23,7	3,9	0,06	5,27	18,7
Bieruń	95,7	4,8	1,62	33,30	14,6
Imielin	78,4	2,1	0,01	0,44	11,5
Lędziny	88,2	4,0	0,68	12,81	13,9
Bojszowy	87,9	1,2	0,12	5,52	25,3
Chełm Śląski	91,0	1,2	0,02	0,66	2,6
Bytom	88,4	34,2	4,31	17,79	19,7
Chorzów	89,9	30,2	21,21	64,66	6,9
Dąbrowa Górnicza	96,2	37,0	2,40	37,45	23,7
Gliwice	93,6	50,7	2,85	21,07	11,0
Katowice	96,9	102,8	3,59	19,97	39,7
Mysłowice	87,8	3,7	1,05	9,26	25,7
Piekary Śląskie	100,0	17,4	2,42	17,41	5,4
Ruda Śląska	94,6	41,5	4,15	23,29	19,8
Siemianowice Śląskie	96,7	18,7	9,56	36,09	1,4
Sosnowiec	87,3	6,1	4,93	22,02	15,8
Świętochłowice	91,0	11,1	7,31	19,32	0,0
Tychy	96,3	31,6	4,79	30,58	26,9
Zabrze	99,9	37,4	4,56	21,04	11,4

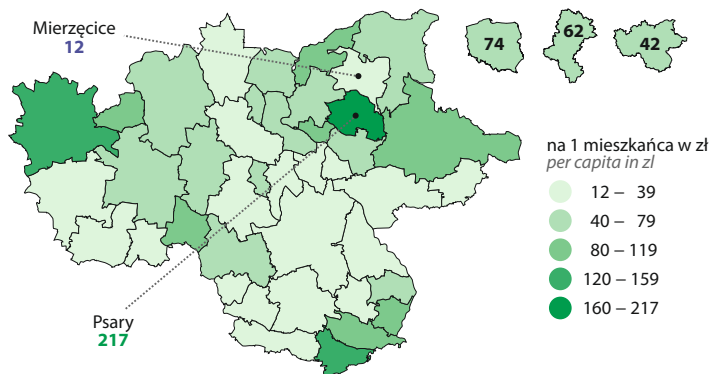
a W ciągu roku.
b During the year.

NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ W LATACH 2007-2016

(ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR WATER MANAGEMENT IN 2007-2016

(current prices)



Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej poniesione na obszarze GZM w 2017 r. wyniosły 98091,3 tys. zł.

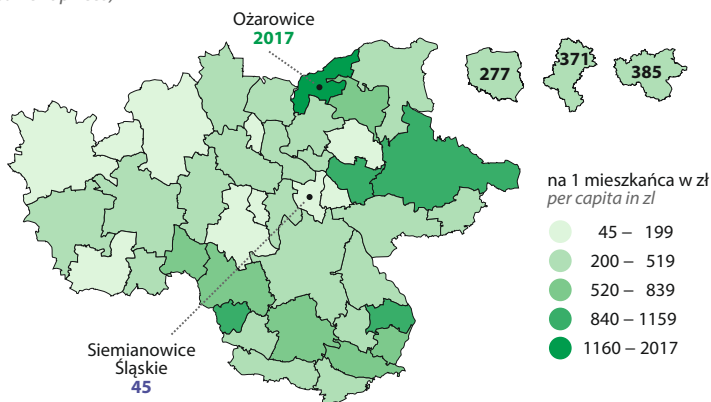
In 2017, outlays on fixed assets for water management incurred in the GZM area amounted to 98091.3 thous. zł.

NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA W LATACH 2007-2016

(ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION IN 2007-2016

(current prices)

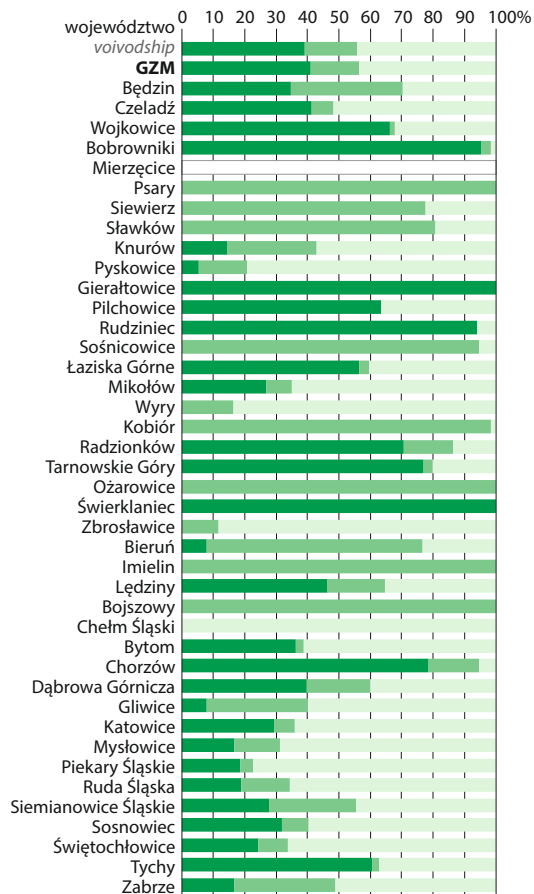


Nakłady na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu poniesione na obszarze GZM w 2017 r. wyniosły 256861,5 tys. zł.

In 2017, outlays on protection of air and climate incurred in the GZM area amounted to 256861.5 thous. zł.

STRUKTURA TERENÓW ZIELONYCH

GREEN AREAS STRUCTURE



- parki spacerowo-wypoczynkowe
strolling-recreational parks
- zieleńce
lawns
- tereny zieleni osiedlowej
green areas of the housing estate
- zjawisko nie wystąpiło
magnitude zero

Na terenie GZM w 2017 r. znajdowały się 154 parki spacerowo-wypoczynkowe, w tym 146 w gestii samorządów.

In 2017, in the GZM area there were 154 strolling-recreational parks, of which 146 were in the hands of local governments.

RYNEK PRACY

LABOUR MARKET

Stan w dniu 31 XII
As of 31 XII

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Pracujący ^a <i>Employed persons^a</i>		Bezrobotni zarejestrowani <i>Registered unemployed persons</i>		odsetek długotrwale bezrobotnych <i>long-term unemployed persons</i>
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
Województwo <i>Voivodship</i>	1229,5	580,2	94,7	54,5	51,9
GZM <i>GZM</i>	680,3	317,8	48,1	27,6	53,5
Będzin	12,0	6,0	1,8	1,0	58,1
Czeladź	5,6	3,0	1,0	0,5	60,4
Wojkowice	1,2	0,5	0,3	0,2	54,0
Bobrowniki	1,0	0,5	0,3	0,2	54,5
Mierzęcice	0,8	0,5	0,2	0,1	50,0
Psary	1,0	0,5	0,3	0,2	54,1
Siewierz	3,6	1,8	0,3	0,2	51,1
Sławków	1,4	0,7	0,2	0,1	54,8
Knurów	9,7	3,0	0,6	0,4	47,8
Pyskowice	4,1	1,9	0,4	0,2	55,8
Gierałtowiec	1,5	0,7	0,1	0,1	43,4
Pilchowice	1,5	0,7	0,2	0,1	56,9
Rudziniec	1,8	0,9	0,3	0,1	65,1
Sośnicowice	1,7	0,7	0,1	0,1	58,3
Łaziska Górne	5,9	1,9	0,3	0,2	46,4
Mikołów	14,5	6,5	0,6	0,3	42,6
Wry	0,8	0,4	0,1	0,1	37,3
Kobiór	0,4	0,2	0,1	0,0	45,5
Radzionków	3,5	1,7	0,4	0,2	57,3
Tarnowskie Góry	17,0	8,7	1,5	0,9	55,5

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Pracujący ^a <i>Employed persons^a</i>		Bezrobotni zarejestrowani <i>Registered unemployed persons</i>		
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	odsetek długotrwale bezrobotnych <i>long-term unemployed persons</i>
Ożarówce	3,4	1,5	0,1	0,1	
Świerklaniec	1,9	0,7	0,3	0,1	55,2
Zbrosławice	2,6	1,2	0,3	0,2	55,5
Bieruń	9,4	2,9	0,2	0,1	37,7
Imielin	1,1	0,5	0,1	0,1	38,0
Lędziny	5,7	1,5	0,2	0,1	45,8
Bojszowy	1,0	0,3	0,1	0,0	44,1
Chełm Śląski	0,6	0,3	0,1	0,1	51,8
Bytom	28,9	15,8	5,3	3,2	63,6
Chorzów	28,4	14,0	2,4	1,4	54,7
Dąbrowa Górnicza	41,6	16,6	3,4	1,9	59,4
Gliwice	81,5	34,3	3,8	2,1	53,0
Katowice	165,0	82,7	4,7	2,6	54,1
Mysłowice	18,7	7,4	1,6	1,0	50,0
Piekary Śląskie	11,0	5,5	1,2	0,7	54,6
Ruda Śląska	31,5	13,5	1,7	1,1	39,8
Siemianowice Śląskie	15,2	6,4	1,4	0,8	43,0
Sosnowiec	50,7	26,4	5,7	2,9	52,3
Świętochłowice	7,7	3,5	1,0	0,6	50,9
Tychy	48,1	22,3	1,7	1,0	43,8
Zabrze	37,5	19,6	3,7	2,2	51,1

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

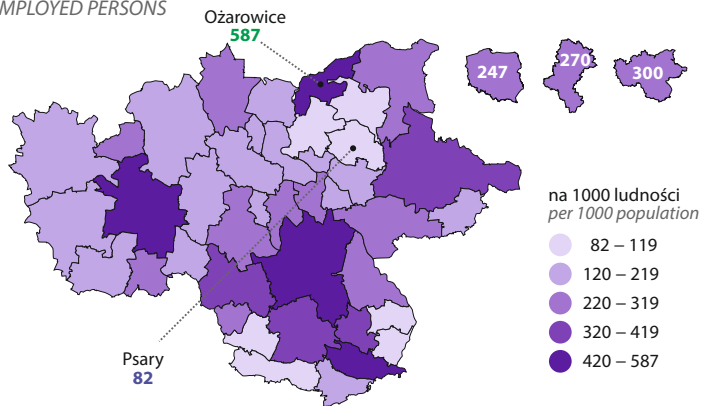
a Data concern entities employing more than 9 persons; excluding individual farms in agriculture.

RYNEK PRACY

LABOUR MARKET

PRACUJĄCY

EMPLOYED PERSONS



W 2017 r. na obszarze GZM ponad połowa pracujących zatrudniona była w:

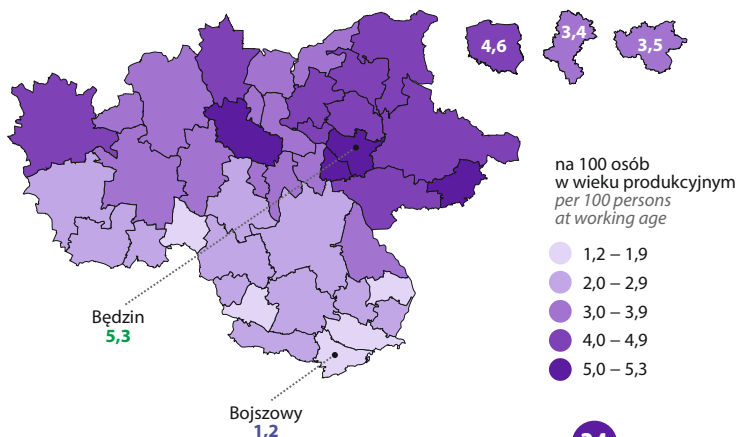
- **przemysłu (32,4%);**
- **handlu; naprawie pojazdów samochodowych (13,0%);**
- **edukacji (9,9%);**
- **opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (7,3%).**

In 2017, in the GZM area, over half of the employed were employed in:

- *industry (32.4%);*
- *trade; repair of motor vehicles (13.0%);*
- *education (9.9%);*
- *human health and social work activities (7.3%).*

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS

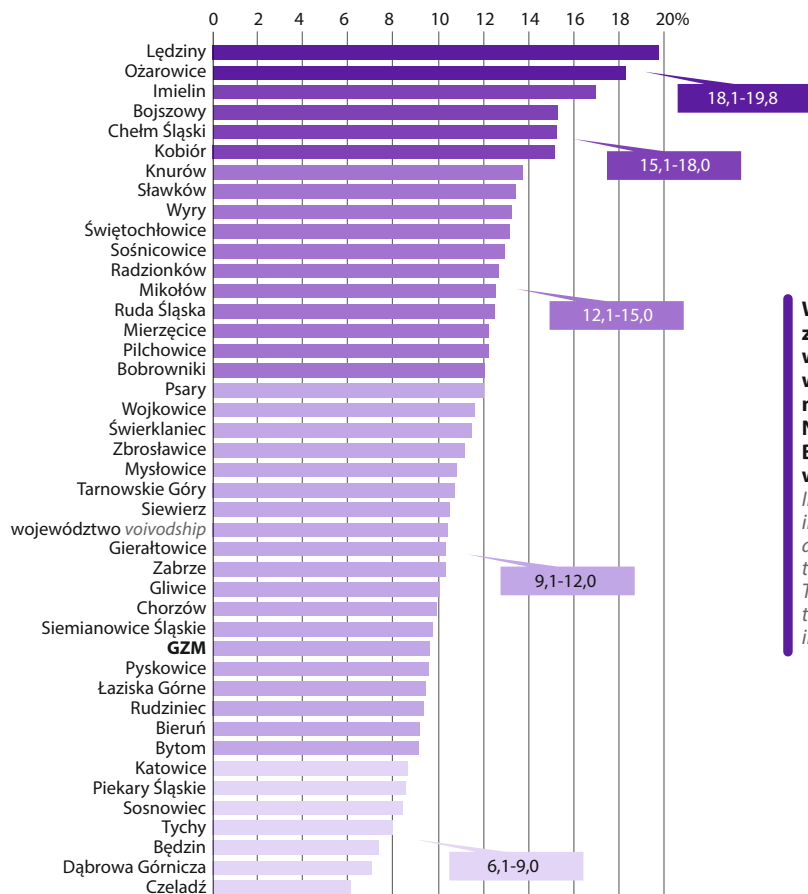


Bezrobotni zarejestrowani w 2017 r. na terenie GZM stanowili 50,8% bezrobotnych zarejestrowanych w województwie śląskim.

Registered unemployed persons in 2017 in the GZM accounted for 50.8% of the registered unemployed persons in śląskie voivodeship.

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH DO 25 LAT W BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH OGÓŁEM

SHARE OF THE UNEMPLOYED PERSONS UP TO 25 YEARS IN TOTAL REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS



W 2017 r. udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie GZM wyniósł 3,5% i był o 0,1 p. proc. wyższy niż w całym województwie. Najniższy odsetek odnotowano w gminie Bojszowy (1,2%), natomiast najwyższy w gminie Będzin (5,3%).

In 2017, share of the unemployed persons in working age population in the GZM amounted to 3.5% and was higher by 0.1 p.p. than in the entire voivodship.

The lowest percentage was recorded in the Bojszowy gmina (1.2%) and the highest in the Będzin gmina (5.3%).

INFRASTRUKTURA. MIESZKANIA

INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

Stan w dniu 31 XII
As of 31 XII

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Sieć rozdzielcza na 100 km ² <i>Distribution network in 100 km²</i>			Lokale socjalne <i>Social premises</i>	Długość ścieżek rowerowych na 10 tys. km ² <i>Length of bicycle lanes per 10 thous. km²</i>
	wodociągowa <i>water supply system</i>	kanalizacyjna <i>sewage system</i>	gazowa <i>gas supply system</i>		
	w km <i>in km</i>				w km <i>in km</i>
Województwo <i>Voivodship</i>	174,7	131,9	129,4	14666	668
GZM <i>GZM</i>	277,8	232,6	242,1	9279	1531
Będzin	432,7	296,5	402,2	325	2328
Czeladź	597,7	342,5	445,4	225	427
Wojkowice	442,5	301,8	302,2	10	625
Bobrowniki	184,9	174,4	221,6	9	117
Mierzęcice	180,7	112,3	204,3	–	–
Psary	240,7	2,8	243,7	3	–
Siewierz	76,8	35,6	136,1	–	755
Sławków	170,4	26,7	117,1	34	–
Knurów	303,4	243,3	168,4	183	1355
Pyskowice	121,7	147,6	212,3	131	1101
Gierałtówice	245,4	337,1	134,8	1	420
Pilchowice	152,4	37,8	39,7	–	–
Rudziniec	95,1	13,3	7,0	14	–
Sośnicowice	71,6	34,9	3,0	17	189
Łaziska Górne	516,2	516,2	347,1	159	–
Mikołów	321,9	299,2	261,0	48	328
Wryy	270,7	227,9	230,9	5	–
Kobiór	78,9	60,6	74,6	7	208
Radzionków	459,1	422,0	530,3	73	3561
Tarnowskie Góry	262,8	196,5	321,4	121	–

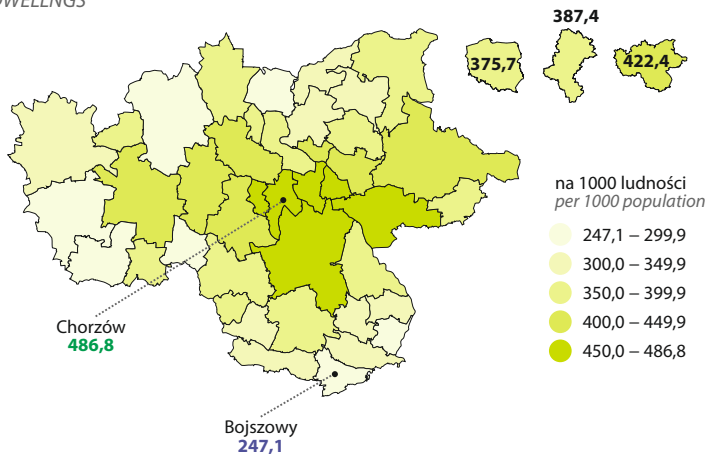
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Sieć rozdzielcza na 100 km ² <i>Distribution network in 100 km²</i>			Lokale socjalne <i>Lokale socjalne</i>	Długość ścieżek rowerowych na 10 tys. km ² <i>Długość ścieżek rowerowych na 10 tys. km²</i>
	wodociągowa <i>water supply system</i>	kanalizacyjna <i>sewage system</i>	gazowa <i>gas supply system</i>		
	w km <i>in km</i>				w km <i>in km</i>
Ożarówce	203,4	179,8	183,3	–	–
Świerklaniec	132,6	80,4	194,3	10	45
Zbrosławice	100,6	43,2	69,0	48	–
Bieruń	289,9	301,1	303,6	42	3482
Imielin	250,1	521,6	226,0	5	1322
Lędziny	290,7	429,7	304,0	28	2370
Bojszowy	130,3	285,4	–	–	1240
Chełm Śląski	236,2	332,6	215,7	8	–
Bytom	486,3	382,5	417,3	341	4162
Chorzów	574,6	561,7	523,6	1126	5656
Dąbrowa Górnicza	211,8	122,5	201,6	845	397
Gliwice	313,5	326,1	352,3	239	2771
Katowice	428,0	381,5	392,2	1076	4501
Mysłowice	497,7	418,8	354,6	432	137
Piekary Śląskie	337,2	386,4	356,0	473	1101
Ruda Śląska	381,2	338,2	320,4	470	3293
Siemianowice Śląskie	582,7	418,8	460,3	596	7529
Sosnowiec	539,6	427,7	425,1	362	2537
Świętochłowice	585,3	637,1	577,0	214	7663
Tychy	545,5	448,2	383,5	536	5904
Zabrze	410,3	462,9	447,9	1063	2935

INFRASTRUKTURA. MIESZKANIA

INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

MIESZKANIA

DWELLINGS

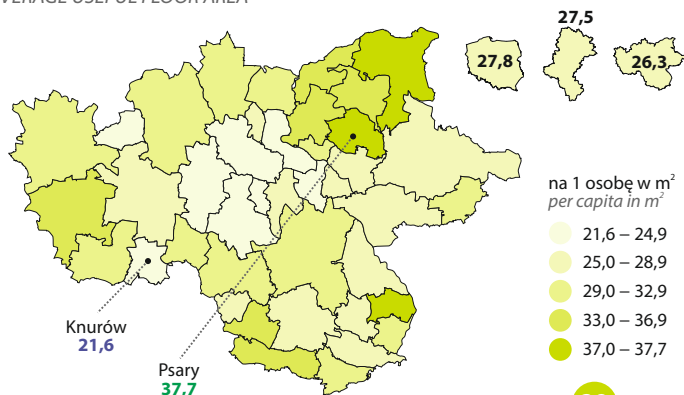


W 2017 r. na 1 mieszkanie w GZM przypadało przeciętnie 2,37 osoby, czyli mniej niż w województwie śląskim, gdzie wskaźnik ten wyniósł 2,58.

In 2017, the average number of persons per 1 flat in the GZM was 2.37, which is fewer than in śląskie voivodship, where the ratio was 2.58.

PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA

AVERAGE USEFUL FLOOR AREA

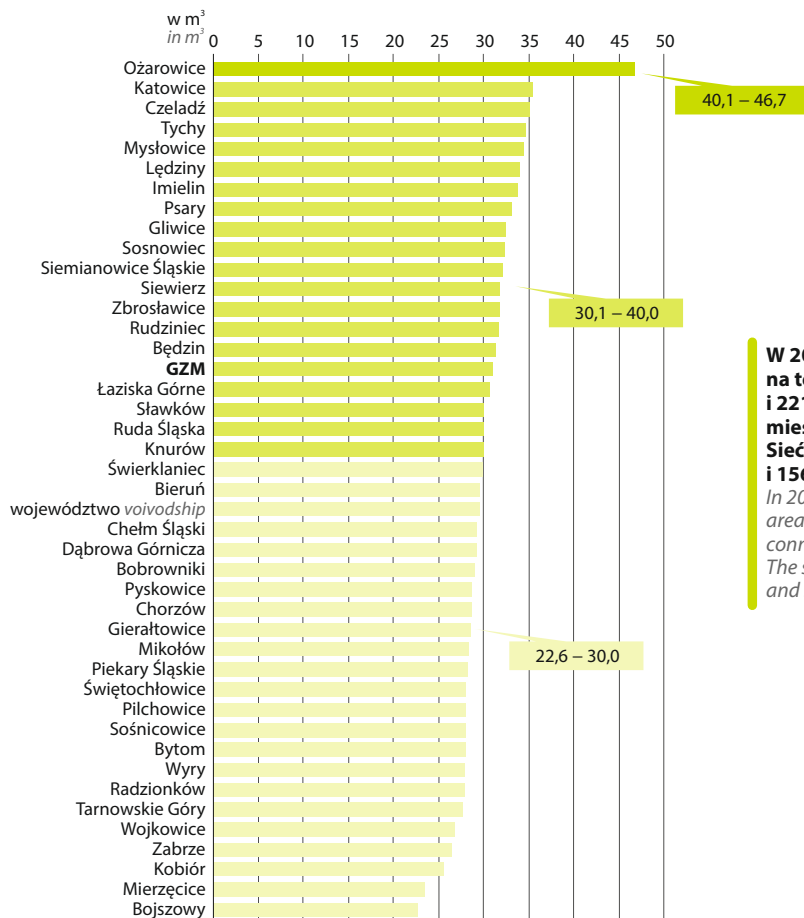


Zasoby mieszkaniowe w GZM w końcu 2017 r. liczyły 957,4 tys. mieszkań i stanowiły 54,3% zasobów województwa śląskiego.

At the end of 2017, dwelling stocks in the GZM amounted to 957.4 thous. flats and accounted for 54.3% of the stocks in śląskie voivodship.

ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA

CONSUMPTION OF WATER IN HOUSEHOLDS PER CAPITA



W 2017 r. sieć wodociągowa na terenie GZM miała 7,1 tys. km długości i 221,3 tys. przyłączy do budynków mieszkalnych. Sieć kanalizacyjna to 5,9 tys. km i 156,4 tys. przyłączy.

In 2017, the water supply system in the GZM area had 7.1 thous. km of length and 221.3 thous. connections to residential buildings. The sewage system is 5.9 thous. km long and has 156.4 thous. connections.

KULTURA. TURYSTYKA

CULTURE. TOURISM

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Placówki kultury ^a <i>Cultural establishments^a</i>		Uczestnicy imprez masowych <i>Participants of mass events</i>	Turystyczne obiekty noclegowe ^b <i>Tourist accommodation facilities^b</i>	
	imprezy <i>events</i>	uczestnicy <i>participants</i>		obiekty <i>facilities</i>	miejsca noclegowe <i>bed places</i>
Województwo <i>Voivodship</i>	26812	4080223	3627919	645	47170
GZM <i>GZM</i>	12275	1798358	2678009	158	13749
Będzin	85	36084	17000	3	200
Czeladź	39	3140	2000	3	301
Wojkowice	53	10682	4000	–	–
Bobrowniki	72	20289	3000	–	–
Mierzęcice	36	2280	–	4	238
Psary	45	6275	1000	1	48
Siewierz	63	19940	900	2	122
Sławków	112	14079	–	2	108
Knurów	111	12761	6000	–	–
Pyskowice	223	27110	6000	2	37
Gierałtowiec	27	4860	2000	2	101
Pilchowice	98	8720	–	–	–
Rudziniec	31	7270	2200	3	79
Sońciewicz	–	–	–	1	50
Łaziska Górne	114	13850	5000	1	46
Mikołów	70	18526	6600	3	116
Wry	33	3789	5000	–	–
Kobiór	46	2647	–	2	36
Radzionków	107	15740	2000	2	80
Tarnowskie Góry	315	87613	8100	11	563

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Placówki kultury ^a <i>Cultural establishments^a</i>		Uczestnicy imprez masowych <i>Participants of mass events</i>	Turystyczne obiekty noclegowe ^b <i>Tourist accommodation facilities^b</i>	
	imprezy <i>events</i>	uczestnicy <i>participants</i>		obiekty <i>facilities</i>	miejsca noclegowe <i>bed places</i>
Ożarówce	65	7127	–	2	175
Świerklaniec	34	10310	–	–	–
Zbrosławice	–	–	–	–	–
Bieruń	41	21282	3200	2	116
Imielin	91	16428	2500	–	–
Lędziny	158	21404	1000	1	49
Bojszowy	–	–	–	–	–
Chełm Śląski	13	950	1000	–	–
Bytom	471	69025	41000	6	324
Chorzów	835	213436	424135	7	720
Dąbrowa Górnicza	744	109579	169300	8	601
Gliwice	–	–	318276	19	2107
Katowice	3631	451225	849371	25	4224
Mysłowice	1101	50480	17100	–	–
Piekary Śląskie	392	53911	1500	6	280
Ruda Śląska	418	67164	19100	5	348
Siemianowice Śląskie	768	97386	4300	3	229
Sosnowiec	802	115860	152223	7	490
Świętochłowice	200	42008	18000	2	29
Tychy	431	83939	210471	11	964
Zabrze	400	51189	374733	12	968

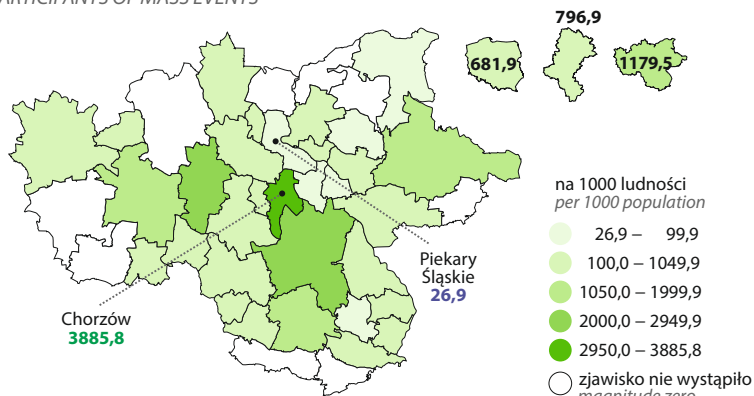
a Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice. **b** Stan w dniu 31 VII.
a Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres. **b** As of 31 VII.

KULTURA. TURYSTYKA

CULTURE. TOURISM

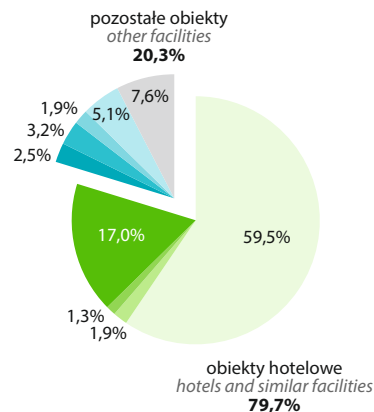
UCZESTNICY IMPREZ MASOWYCH

PARTICIPANTS OF MASS EVENTS



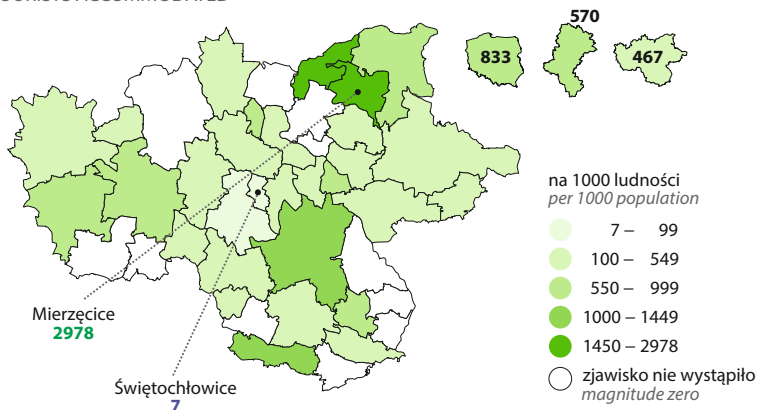
STRUKTURA TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW NOCLEGOWYCH

STRUCTURE OF TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS



KORZYSTAJĄCY Z NOCLEGÓW

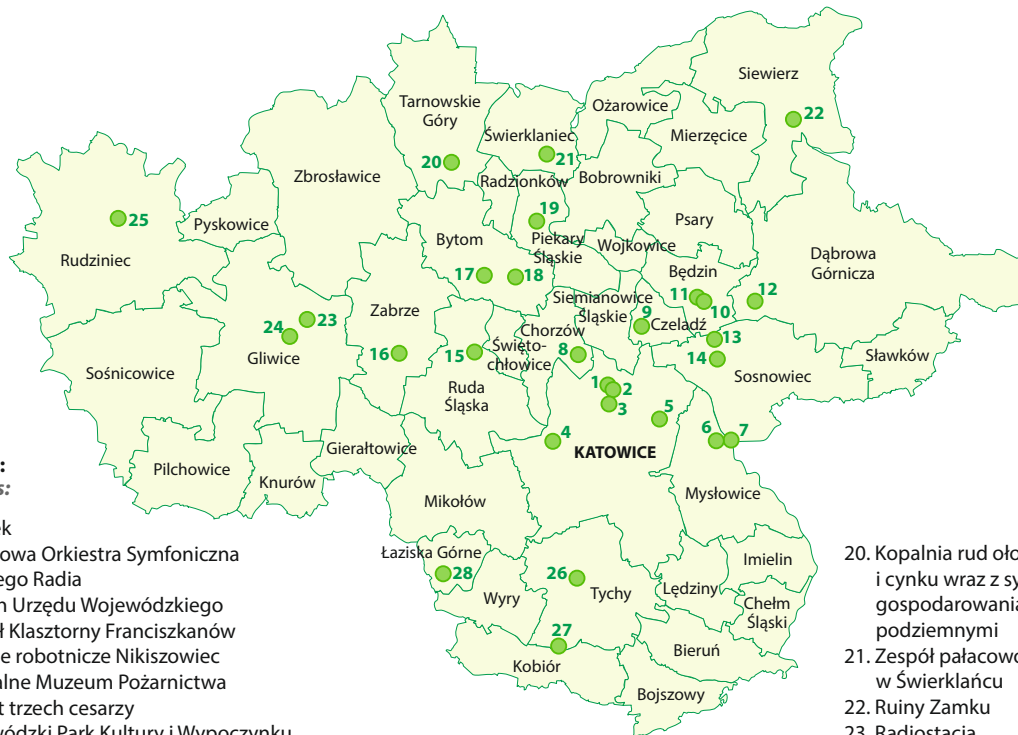
TOURISTS ACCOMMODATED



- hotele
hotels
- motele
motels
- pensjonaty
boarding houses
- inne obiekty hotelowe
other hotel facilities
- domy wycieczkowe i ośrodki
szkoleniowo-wypoczynkowe
excursion hostels and training-
recreational centres
- zespoły domków turystycznych
complexes of tourist cottages
- kempingi i pola biwakowe
camping sites and tent camp sites
- pokoje gościnne
i kwatery agroturystyczne
rooms for guest and agrotourism lodgings
- pozostałe
other

WYBRANE OBIEKTY GZM

SELECTED GZM FACILITIES



Obiekty:

Facilities:

1. Spodek
2. Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia
3. Gmach Urzędu Wojewódzkiego
4. Zespół Klasztorny Franciszkanów
5. Osiedle robotnicze Nikiszowiec
6. Centralne Muzeum Pożarnictwa
7. Trójkąt trzech cesarzy
8. Wojewódzki Park Kultury i Wypoczynku
9. Galeria Sztuki Współczesnej „Elektrownia”
10. Zamek
11. Pałac Mieroszewskich
12. Pałac Kultury Zagłębia
13. Pałac Schöna
14. Zamek Sielecki
15. Huta „Pokój”
16. Zabytkowa kopalnia Guido
17. Elektrociepłownia Szombierki
18. Opera Śląska
19. Bazylika Najświętszej Marii Panny i św. Bartłomieja
20. Kopalnia rud ołowiu, srebra i cynku wraz z systemem gospodarowania wodami podziemnymi
21. Zespół pałacowo-parkowy w Świerklańcu
22. Ruiny Zamku
23. Radiostacja
24. Palmiarnia
25. Zespół pałacowo-parkowy w Pławniowicach
26. Muzeum Piwowarstwa
27. Pałac myśliwski Hochbergów w Promnicach
28. Muzeum Energetyki

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiału Urzędu Metropolitalnego.

Source: own study based on the material of the Metropolitan Office.

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

Stan w dniu 31 XII
As of 31 XII

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Przychodnie ^a <i>Out-patient departments^a</i>	Porady lekarskie w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1000 ludności ^b <i>Medical consultations on outpatient health care per 1000 population^b</i>	Liczba ludności na 1 aptekę <i>Population per 1 pharmacy</i>	Placówki stacjonarnej pomocy społecznej ^c <i>Stationary social welfare facilities^c</i>	
				domy i zakłady <i>homes and facilities</i>	miejsca <i>places</i>
Województwo <i>Voivodship</i>	3231	7754	2980	226	13660
GZM <i>GZM</i>	1617	8602	2959	120	6919
Będzin	47	8158	2294	3	194
Czeladź	22	8355	2658	2	73
Wojkowice	3	5747	2995	–	–
Bobrowniki	9	4445	5961	1	30
Mierzęcice	2	4996	3846	–	–
Psary	8	4215	6023	1	55
Siewierz	7	12268	2478	1	60
Sławków	5	5947	2347	–	–
Knurów	24	7361	3509	1	72
Pyskowice	12	11255	2631	–	–
Gierałtowiec	9	4876	2002	–	–
Pilchowice	7	4290	11838	2	111
Rudziniec	4	2703	–	–	–
Sośnicowice	3	4066	8821	1	124
Łaziska Górne	9	6261	2799	–	–
Mikołów	34	7841	2887	3	191
Wry	4	4050	4044	–	–
Kobiór	2	3613	2449	–	–
Radzionków	8	5707	2400	–	–
Tarnowskie Góry	60	9446	2785	7	457

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Przychodnie ^a <i>Out-patient departments^a</i>	Porady lekarskie w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1000 ludności ^b <i>Medical consultations on outpatient health care per 1000 population^b</i>	Liczba ludności na 1 aptekę <i>Population per 1 pharmacy</i>	Placówki stacjonarnej pomocy społecznej ^c <i>Stationary social welfare facilities^c</i>	
				domy i zakłady <i>homes and facilities</i>	miejsca <i>places</i>
Ożarówce	4	7487	5715	1	17
Świerklaniec	5	4049	6035	1	60
Zbrosławice	11	3482	5334	3	219
Bieruń	10	8021	2182	–	–
Imielin	4	5066	4526	1	27
Lędziny	11	11413	2803	1	49
Bojszowy	2	3581	3898	–	–
Chełm Śląski	5	6827	3123	1	15
Bytom	83	7596	3302	8	553
Chorzów	72	8663	3115	8	514
Dąbrowa Górnicza	78	7282	3106	6	392
Gliwice	135	9104	2666	6	398
Katowice	327	13532	2389	20	841
Mysłowice	56	7059	3393	2	110
Piekary Śląskie	41	8626	3092	1	130
Ruda Śląska	66	7020	3299	10	640
Siemianowice Śląskie	46	7668	3069	3	165
Sosnowiec	140	8922	2582	8	429
Świętochłowice	26	7208	3876	5	249
Tychy	98	8749	3205	4	237
Zabrze	118	7686	3419	9	507

a Łącznie z praktykami lekarskimi. **b** Porady w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej dotyczą porad w podstawowej i specjalistycznej opiece zdrowotnej; łącznie z poradami udzielonymi w przychodniach resortu MON i MSWiA; w ciągu roku. **c** Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy i filiami.

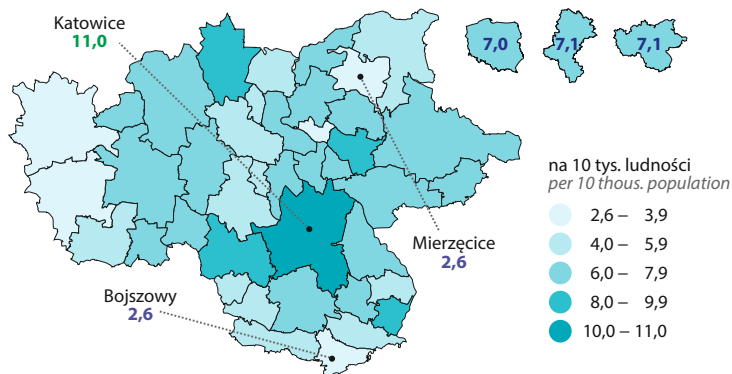
a Including medical practices. b Consultations on out-patient health care concern consultations in primary and specialized health care; including consultations provided at the out-patient departments of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; during the year. c Including community self-help centres and branches.

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

PRZYCHODNIE^a

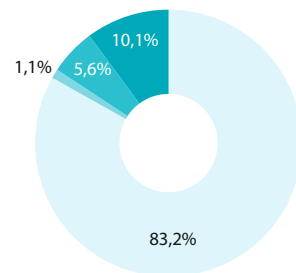
OUT-PATIENT DEPARTMENTS^a



a Łącznie z praktykami lekarskimi.
a Including medical practices.

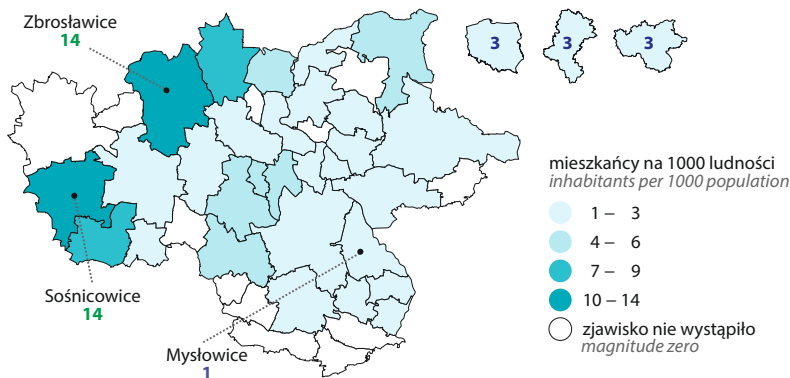
STRUKTURA PLACÓWEK OPIEKUNCZO-WYCHOWAWCZYCH

STRUCTURE OF CARE AND EDUCATION
CENTRES



PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a

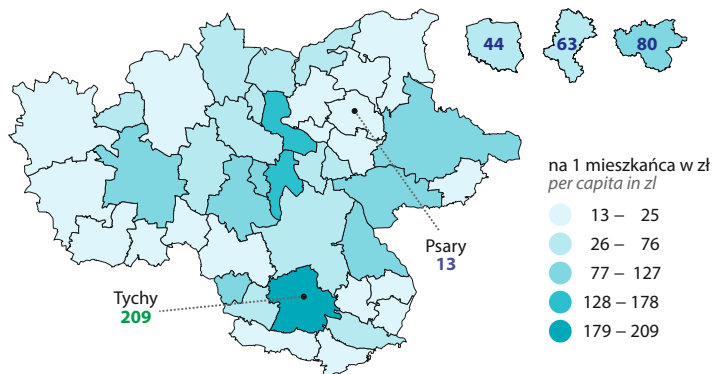
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a



a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy i filiami.
a Including community self-help centres and branches.

WYDATKI NA OCHRONĘ ZDROWIA

EXPENDITURE ON HEALTH CARE



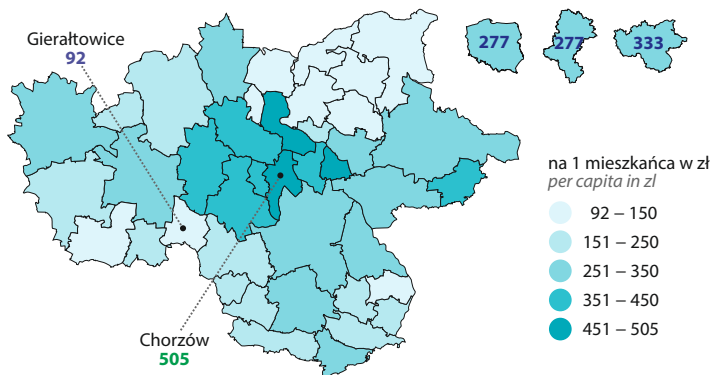
W 2017 r. z budżetów gmin i miast na prawach powiatu, wchodzących w skład GZM, na ochronę zdrowia wydano 182,4 mln zł, co stanowiło 1,6% wydatków ogółem.

Wydatki na pomoc społeczną wyniosły 756,5 mln zł, tj. 6,6% wydatków ogółem.

In 2017, 182.4 mln zł was spent on health care from the budgets of gminas and cities with powiat status, included in the GZM, which accounted for 1.6% of total expenditure. Expenditure on social welfare amounted to 756.5 mln zł, i.e. 6.6% of total expenditure.

WYDATKI NA POMOC SPOŁECZNĄ

EXPENDITURE ON SOCIAL WELFARE



FINANSE PUBLICZNE

PUBLIC FINANCE

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu <i>Revenue of gminas and city with powiat status budgets</i>				Wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu <i>Expenditure of gminas and city with powiat status budgets</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym dochody własne <i>of which own revenue</i>	w tym <i>of which</i>		ogółem <i>total</i>	w tym wydatki majątkowe inwestycyjne <i>of which investment property expenditure</i>
			udział w podatku dochodowym od osób fizycznych <i>share in personal income tax</i>	podatek od nieruchomości <i>tax on real estate</i>		
w mln zł <i>in mln zł</i>	w % ogółem <i>in % of total</i>			w mln zł <i>in mln zł</i>	w % ogółem <i>in % of total</i>	
Województwo <i>Voivodship</i>	21736,4	55,2	23,6	13,5	21795,1	12,1
GZM <i>GZM</i>	11514,7	59,4	25,1	13,9	11519,4	11,3
Będzin	232,3	63,3	24,4	19,0	227,5	4,7
Czeladź	128,8	65,9	24,5	17,0	132,8	13,8
Wojkowice	30,1	58,2	28,3	14,6	28,5	6,6
Bobrowniki	51,9	50,7	27,1	8,0	57,6	35,4
Mierzęcice	28,2	51,5	25,9	11,5	26,3	5,3
Psary	47,8	59,0	33,2	9,5	55,0	29,8
Siewierz	57,8	52,1	20,8	18,1	62,5	28,4
Sławków	33,1	62,4	20,9	29,6	33,8	9,0
Knurów	157,3	62,6	24,1	17,1	152,8	19,6
Pyskowice	72,1	58,5	20,5	13,5	72,8	10,3
Gierałtówice	62,6	59,4	22,3	18,0	58,7	10,0
Pilchowice	43,7	52,7	28,9	10,8	43,9	18,7
Rudziniec	43,7	51,1	21,4	17,6	42,3	11,8
Sośnicowice	39,6	56,5	24,0	14,3	37,8	15,2
Łaziska Górne	105,3	66,1	20,5	28,2	104,0	6,7
Mikołów	200,8	67,3	27,3	18,1	201,8	8,0
Wry	34,2	55,3	25,7	12,4	38,5	20,5
Kobiór	21,5	50,8	24,0	13,4	20,6	16,2
Radzionków	74,1	57,8	20,8	13,9	71,3	19,7
Tarnowskie Góry	248,6	60,9	26,1	14,4	252,2	10,2

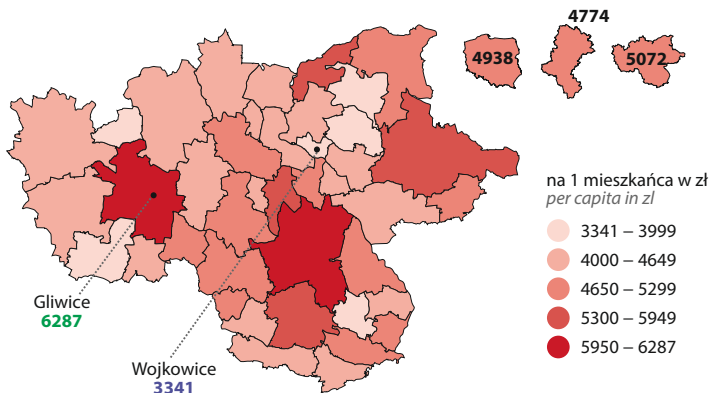
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu <i>Revenue of gminas and city with powiat status budgets</i>				Wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu <i>Expenditure of gminas and city with powiat status budgets</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym dochody własne <i>of which own revenue</i>	w tym <i>of which</i>		ogółem <i>total</i>	w tym wydatki majątkowe inwestycyjne <i>of which investment property expenditure</i>
			udział w podatku dochodowym od osób fizycznych <i>share in personal income tax</i>	podatek od nieruchomości <i>tax on real estate</i>		
	w mln zł <i>in mln zł</i>	w % ogółem <i>in % of total</i>		w mln zł <i>in mln zł</i>	w % ogółem <i>in % of total</i>	
Ożarówce	30,7	66,8	23,1	20,6	28,5	17,7
Świerklaniec	48,9	55,4	32,9	9,2	51,2	11,5
Zbrosławice	65,3	52,7	24,2	13,5	67,3	11,5
Bieruń	95,4	60,5	22,3	19,2	97,6	21,7
Imielin	40,0	64,5	27,0	23,6	40,5	20,0
Lędziny	65,6	59,7	26,0	14,0	63,3	7,7
Bojszowy	35,0	49,1	28,6	8,6	33,2	4,8
Chełm Śląski	30,6	65,1	22,3	17,6	28,7	13,2
Bytom	806,5	50,3	21,0	9,8	811,3	5,0
Chorzów	587,3	51,4	22,3	12,7	611,3	10,1
Dąbrowa Górnicza	697,5	65,1	22,8	24,3	719,1	14,9
Gliwice	1142,5	65,0	24,4	14,8	1112,9	18,1
Katowice	1822,4	67,9	27,5	12,8	1709,1	8,5
Mysłowice	348,4	56,4	29,5	12,1	357,8	10,1
Piekary Śląskie	253,0	50,3	25,5	9,9	264,2	12,5
Ruda Śląska	701,0	54,7	24,4	9,7	742,8	13,0
Siemianowice Śląskie	334,0	54,6	24,1	10,9	343,8	14,3
Sosnowiec	930,9	57,6	28,0	14,3	946,9	13,2
Świętochłowice	220,4	46,6	23,0	11,1	228,7	4,1
Tychy	732,5	59,3	26,5	14,5	699,6	9,6
Zabrze	812,9	54,9	23,8	10,9	840,7	5,3

FINANSE PUBLICZNE

PUBLIC FINANCE

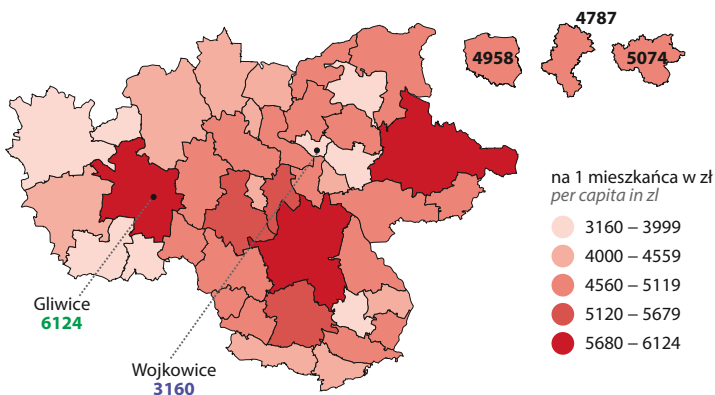
DOCHODY BUDŻETÓW GMIN I MIAST NA PRAWACH POWIATU

REVENUE OF GMINAS AND CITY WITH POWIAT STATUS BUDGETS



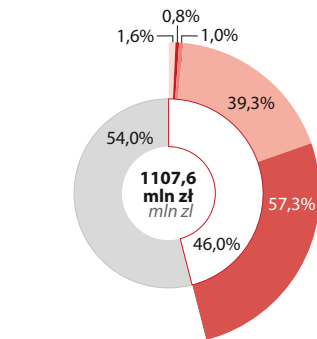
WYDATKI BUDŻETÓW GMIN I MIAST NA PRAWACH POWIATU

EXPENDITURE OF GMINAS AND CITY WITH POWIAT STATUS BUDGETS



Wydatki ogółem gmin i miast na prawach powiatu wchodzących w skład GZM poniesione w 2017 r. w dziale 600. Transport i łączność Klasyfikacji Budżetowej wyniosły 1107,6 mln zł i stanowiły 9,6% wszystkich wydatków. Struktura wydatków przeznaczonych na drogi publiczne (46,0%) kształtowała się następująco:

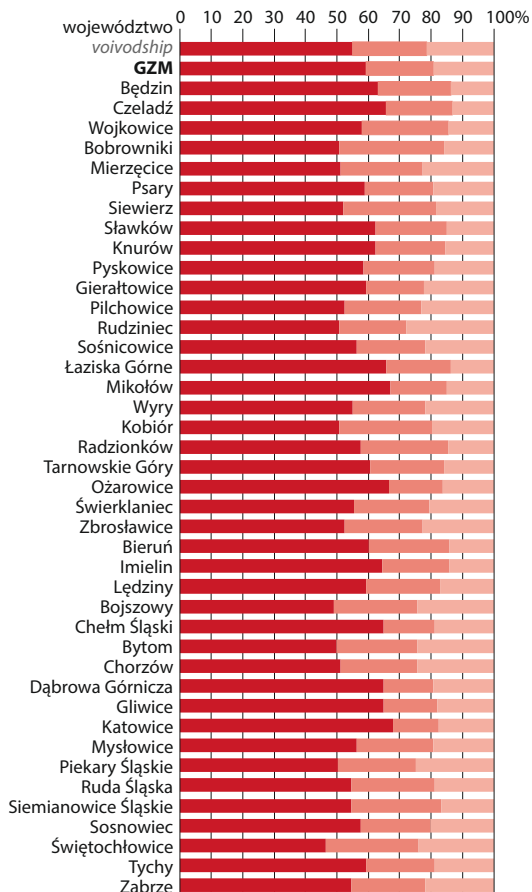
In 2017, total expenditure of gminas and cities with powiat status, included in the GZM, incurred in section 600. Transport and communication of the Budget Classification amounted to 1107.6 mln zł and accounted for 9.6% of total expenditure. The structure of expenditures for public roads (46.0%) by section was as follows:



- wydatki w rozdziale „Drogi publiczne”
expenditures in the “Public roads” section
 - krajowe
domestic
 - wojewódzkie
voivodship
 - powiatowe
powiat
 - w miastach na prawach powiatu
in cities with powiat status
 - gminne
gmina
- pozostałe wydatki w dziale 600. KB
other expenditures in section 600. BC

DOCHODY BUDŻETÓW GMIN I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG RODZAJÓW

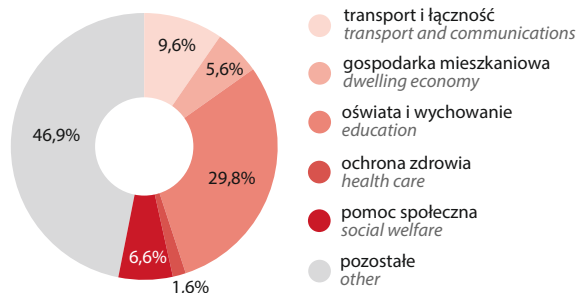
REVENUE OF GMINAS AND CITY WITH POWIAT STATUS BUDGETS BY TYPE



- dochody własne
own revenue
- dotacje
granta
- subwencja ogólna z budżetu państwa
general subvention from the state budget

STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETÓW GMIN I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG DZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ

STRUCTURE OF EXPENDITURE OF GMINAS AND CITY WITH POWIAT STATUS BUDGETS BY BUDGET CLASSIFICATION SECTIONS



PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Stan w dniu 31 XII
As of 31 XII

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON <i>Entities of the national economy in the REGON register</i>	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	Spółki handlowe ogółem <i>Total commercial companies</i>	Spółki handlowe - z udziałem kapitału zagranicznego <i>Commercial companies with foreign capital</i>	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne <i>Foundations, associations and social organizations</i>
Województwo <i>Voivodship</i>	469927	330891	54829	7194	13043
GZM <i>GZM</i>	247993	165089	34437	4291	6336
Będzin	6821	4836	712	66	168
Czeladź	3130	2156	352	46	59
Wojkowice	835	627	66	1	17
Bobrowniki	1199	971	71	5	38
Mierzęcice	692	574	19	2	21
Psary	1260	1063	47	5	30
Siewierz	1383	1086	103	9	38
Sławków	650	489	61	13	15
Knurów	3012	1930	488	17	68
Pyskowice	1577	1070	102	18	36
Gierałtów	1086	863	96	10	33
Pilchowice	1055	841	95	7	23
Rudziniec	907	702	51	9	43
Sośnicowice	811	626	71	10	28
Łaziska Górne	1617	1232	166	28	28
Mikołów	4970	3416	774	78	111
Wry	813	655	69	4	14
Kobiór	543	421	48	8	15
Radzionków	1703	1270	157	10	44
Tarnowskie Góry	8007	5581	931	123	169

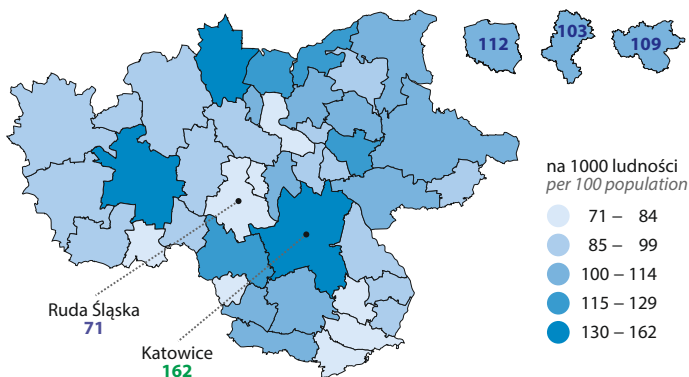
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON <i>Entities of the national economy in the REGON register</i>	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	Spółki handlowe ogółem <i>Total commercial companies</i>	Spółki handlowe - z udziałem kapitału zagranicznego <i>Commercial companies with foreign capital</i>	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne <i>Foundations, associations and social organizations</i>
Ożarówce	678	525	52	2	27
Świerklaniec	1520	1212	109	5	35
Zbrosławice	1510	1129	141	27	65
Bieruń	1403	1065	127	27	43
Imielin	892	716	96	9	13
Lędziny	1259	832	93	10	32
Bojszowy	612	515	34	1	15
Chełm Śląski	562	438	40	6	12
Bytom	16483	10156	1520	179	390
Chorzów	11297	7760	1565	176	290
Dąbrowa Górnicza	12447	8820	1592	168	301
Gliwice	24215	14646	3475	489	678
Katowice	48136	26902	12275	1611	1 635
Mysłowice	7209	5120	884	104	158
Piekary Śląskie	4341	3036	497	55	92
Ruda Śląska	9903	7325	883	102	230
Siemianowice Śląskie	6210	4579	604	69	155
Sosnowiec	22838	16892	2212	247	439
Świętochłowice	3913	2849	366	36	99
Tychy	13932	9840	1917	331	259
Zabrze	16562	10323	1476	168	370

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

PODMIOTY WPISANE DO REJESTRU REGON

ENTITIES ENTERED IN THE REGON REGISTER

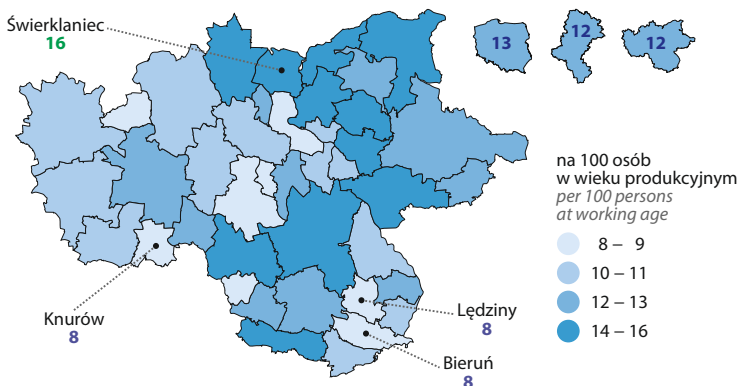


W 2017 r. na terenie GZM do rejestru REGON wpisano 17,9 tys. nowych podmiotów (51,5% podmiotów nowo zarejestrowanych w województwie), wykreślono 16,2 tys. podmiotów z terenu GZM (50,8% wszystkich podmiotów zlikwidowanych w województwie).

In 2017, 17.9 thous. new entities were entered in the REGON register in the GZM area (51.5% of newly registered entities in the voivodship), 16.2 thous. entities were removed from the GZM area (50.8% of all entities unregistered in the voivodship).

OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

NATURAL PERSONS CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY

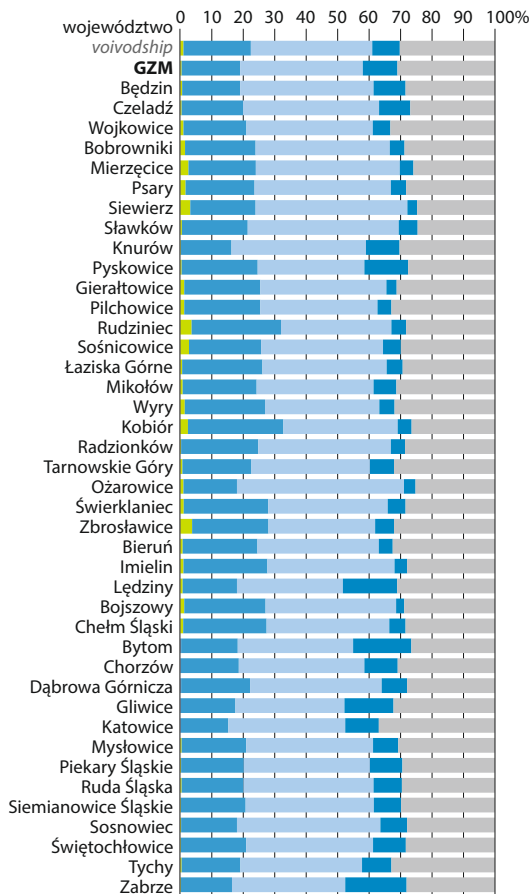


W gminach GZM zarejestrowanych było 6,3 tys. fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych, zaliczanych do sektora organizacji pozarządowych (tzw. sektor III) – wspomagających państwo zwłaszcza w dziedzinie szeroko rozumianej polityki społecznej.

In the GZM gminas, there were registered 6.3 thous. foundations, associations and social organizations, included in the sector of non-governmental organizations (the so-called sector III) – supporting the country especially in the field of broadly understood social policy.

PODMIOTY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI

ENTITIES BY TYPE OF ACTIVITY



rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
agriculture, hunting and forestry; fishing

przemysł; budownictwo
industry; construction

handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja
trade; repair of motor vehicles; transportation and storage; accommodation and catering; information and communication

działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości
financial and insurance activities; real estate activities

pozostałe usługi
other services

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ WEDŁUG SEKCJI PKD

STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY BY NACE SECTIONS



przetwórstwo przemysłowe
manufacturing

budownictwo
construction

handel; naprawa pojazdów samochodowych
trade; repair of motor vehicles

transport i gospodarka magazynowa
transportation and storage

informacja i komunikacja
information and communication

obsługa rynku nieruchomości
real estate activities

działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
professional, scientific and technical activities

edukacja
education

opieka zdrowotna i pomoc społeczna
human health and social work activities

pozostałe sekcje
other sections

GZM NA TLE WYBRANYCH OBSZARÓW METROPOLITANNYCH W POLSCE

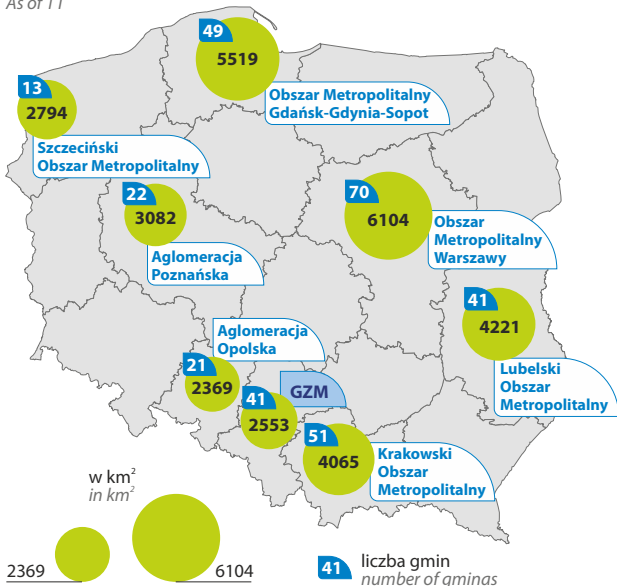
GZM AGAINST THE BACKGROUND OF THE SELECTED METROPOLITAN AREAS IN POLAND

POWIERZCHNIA

AREA

Stan w dniu 1 I

As of 1 I

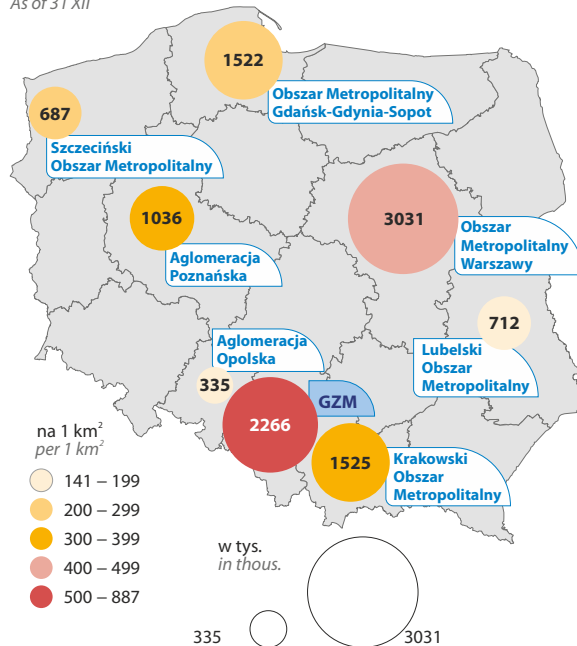


LUĐNOŚĆ

POPULATION

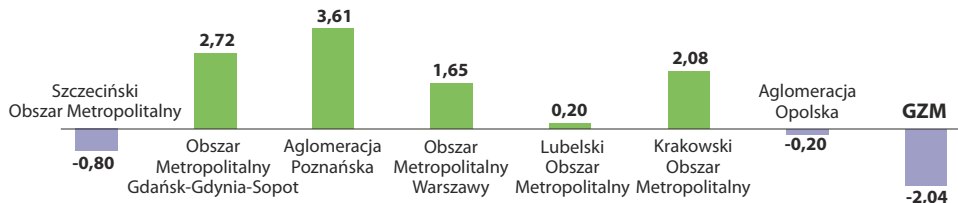
Stan w dniu 31 XII

As of 31 XII



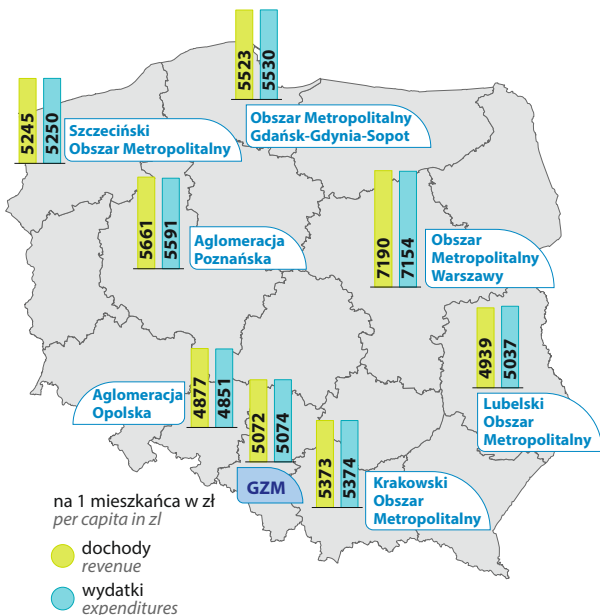
PRZYROST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI

NATURAL INCREASE PER 1000 OF POPULATION



DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN^a

REVENUE AND EXPENDITURES OF GMINAS BUDGETS^a



na 1 mieszkańca w zł
per capita in zł

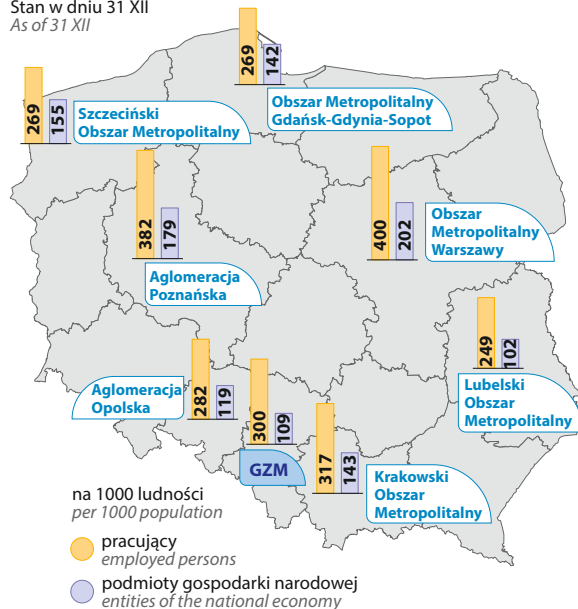
- dochody (revenue)
- wydatki (expenditures)

a Łącznie z miastami w prawach powiatu.
a Including cities with powiat status.

PRACUJĄCY I PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

EMPLOYED PERSONS AND ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Stan w dniu 31 XII
As of 31 XII

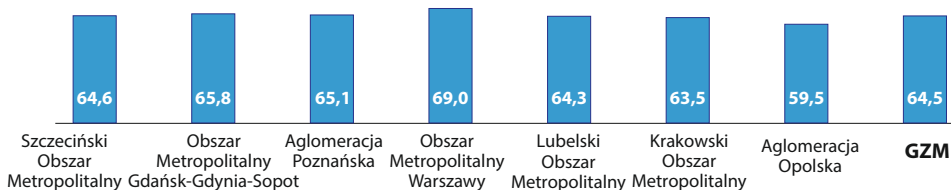


na 1000 ludności
per 1000 population

- pracujący (employed persons)
- podmioty gospodarki narodowej (entities of the national economy)

ŁUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM

NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS AT WORKING AGE



DROGA DO METROPOLII

ROAD TO THE METROPOLIS

1959

W raporcie „The World's Metropolitan Areas” Uniwersytet w Berkeley wyróżnia obszar metropolitalny Katowice-Zabrze-Bytom; na tej podstawie w 1961 r. metodologię badania metropolii przyjmuje ONZ; od 2014 r. regiony metropolitalne (w tym metropolitalny obszar Katowice) funkcjonują w raportach kohezyjnych Komisji Europejskiej i Eurostatu.

In the "The World's Metropolitan Areas" report, the University of Berkeley distinguishes Katowice-Zabrze-Bytom metropolitan area; based on this, in 1961, the metropolis research methodology was adopted by the UN; since 2014 metropolitan regions (including Katowice metro region) have been functioning in cohesion reports of the European Commission and Eurostat.

1991

Rozpoczyna działalność nieformalny konwent prezydentów miast obszaru metropolitalnego.

An informal convention of presidents of cities in the metropolitan area begins.

Powołanie Komunikacyjnego Związku Komunalnego GOP, a następnie (1992 r.) Międzygminnego Związku Komunikacji Pasażerskiej z siedzibą w Tarnowskich Górach.

Establishment of the Municipal Transport Union of the Upper Silesian Industrial District, and then (1992) Intermunicipal Passenger Transport Union in Tarnowskie Góry.

1993

Powstaje Związek Harmonijnego Rozwoju Miast Aglomeracji Katowickiej, w celu realizacji Programu Sustainable Cities (Habitat) – rozwiązany w 2010 r.

The Harmonious Urban Development Union of the Katowice Agglomeration is established in order to implement the Sustainable Cities Program (Habitat) – dissolved in 2010.

2006

Podpisanie deklaracji prezydentów miast o utworzeniu Górnośląskiego Związku Metropolitalnego; zawarcie pierwszego Porozumienia Międzygminnego w Tychach.

Signing of the declaration of presidents of cities on the establishment of the Upper Silesian Metropolitan Union (USMU); conclusion of the first Intermunicipal Agreement in Tychy.

2007

Rejestracja GZM przez MSWiA jako związku (komunalnego) 14 miast na prawach powiatu; rozpoczęcie działalności GZM – zakończony 28.12.2017 r.

Registration of USMU by the Ministry of the Interior and Administration as a (municipal) union of 14 cities with powiat status; commencement of USMU activity – ended on 28.12.2017.

2013

Powstaje Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego.

The Gminas and Powiats of the Central Subregion Union in the śląskie voivodship is established.

2015

Uchwalenie ustawy o związkach metropolitalnych (Dz. U. 2015, poz.1890).

Adoption of the act on the metropolitan unions (Journal of Laws of 2015, item 1890).

**URZĄD STATYSTYCZNY
W KATOWICACH
ul. Owocowa 3
40 - 158 Katowice**

**tel.: 32 779 12 00
fax: 32 258 51 55, 32 779 13 00**

**katowice.stat.gov.pl
SekretariatUsKce@stat.gov.pl**

Śląski Ośrodek Badań Regionalnych

**tel.: 32 779 12 33, 32 779 12 34
InformatoriumKCE@stat.gov.pl**

ISBN 978-83-89641-90-8